

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَسْئَلُ النَّكَابِ الْأَسْمَاءِ
وَعَمَلِ الْجَمَاعَةِ بِاسْمِ اللَّهِ

ZÁKLADY ISLÁMSKÉHO ŘÍZENÍ A KOLEKTIVNÍ PRÁCE PRO ISLÁM

**Dr. ABDULWEHHÁB AD-DEJLEMÍ
ABDULMEDŽID NEZO**

PŘELOŽILI, SESTAVILI A UPRAVILI MUHAMMED FILO, ABDURRAHMÁN KABÁT,
A ALÍ VĚTROVEC

ÚVOD

Všechna chvála a vděk náleží Bohu Nejvznešenějšímu, budiž požehnán mír na Posla Božího, jeho ctěnou rodinu a věrné druhy a všechny kdo je následují až do soudného dne.

Úvodem našeho skromného dílka, pojednávajícího o islámském řízení a kolektivní práci po islám bychom vás chtěli ze všeho nejdřív hezky přivítat, protože to je ze Sunny Posla Alláhova ﷺ, což můžeme vidět na případu *kdy k němu přišel Safwan s prosbou, že by si přál naučit se šari'atskou vědu. Řekl mu Posel ﷺ: „Vítej ty, který hledáš vědu!“*

Ano, je ze Sunny, že se popřeje a přivítá a toho se vám právě dostalo skrze naši prosbu k Bohu, ať nám požehná a rozšíří mezi lidi poznání a vědomí o správné cestě. Jsme poctěni, že jste si vybrali právě tuto cestu a přejeme vám stát se následovníky poslů a proroků, protože *Posel Boží ﷺ řekl, že „učenci jsou následovníky proroků“.*

Následníky poslů a proroků jsou ze dvou aspektů, kvůli hledání vědy a kvůli předávání té vědy dál, protože to Boží proroci dělali. Proto bylo základním úkolem poslů lidem předávat, vysvětlovat a objasňovat to, co On zjevil.

Vznešený řekl:

وَدَكِّرْ فَإِنَّ الدِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ.

Připomínej, vždyť připomenutí je věřícím prospěšné!

(Zarijat: 55)

Učenci začínali své knihy většinou hadisem „*Opravdu, činy jsou hodnoceny podle úmyslu...*“ (na něm je shoda).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

PŘEDMLUVA K ČESKÉMU VYDÁNÍ

V dnešní, hektické době často hledáme sebe sama, volíme postupy, které uměle aplikujeme na „tvorbu dokonalého jedince“, který by obstál v roli muže, otce, manažera. Snažíme se být projektanty dnešní doby, modelujeme tzv. ideální vlastnosti, o kterých se domníváme, že jsou jedinečné, tvůrčí, schopné vyřešit každou ze složitějších situací. Svým způsobem opomíjíme fakt, že Alláh nás utvořil jedinečnými a přesto rozdílnými. Nejsme všichni obdařeni vlastnostmi leadera, nemáme všichni stejné nadání a talent. V umělém projektování dnešní doby hledáme a modifikujeme manažersky umělé lidi, ale opomíjíme, že síla osobnostmi vyplývá z jeho duchovní čistoty, že víra v Boha nám dává jak sílu dominance, tak i pokoru. Umožňuje nám řešit kritická období v souladu s přírodními zákony, které jsou de facto zákony božími a odpovídajícími našim možnostem. Nejasnost, či nejednotnost současného světa pak dokážeme pochopit a vnímáme ji jako naši možnost přijmout zkoušku a připravit se Inša Alláh na svět věčný, ráj. Text níže uvedený, se snaží nám tyto okolnosti přiblížit z pohledu odkazu na naše Svaté knihy.

Muhammed Filo

Tento text je směřován především mezi naše bratry a sestry muslimy, aby si uvědomili reálné možnosti, plány a perspektivy prezentace islámu a skupinové práce pro islám. Aby získali alespoň základní přehled o tom, jak má anebo naopak nemá fungovat skupinová činnost islámské osvěty.

Jsem přesvědčen o tom, že v našem prostředí je stále ještě co zlepšovat a proto také předkládám česky hovořícímu muslimskému čtenáři tuto brožuru. Snažím se pomocí ní napravit situaci, kdy při uspořádaných setkáních nikdo není s to definovat ani problém, natož jeho řešení. Mým záměrem bylo vzdělat naše bratry a sestry o základních aspektech řízení a skupinové práce, aby věděli, kam a jak mají cílit své námítky, na co se dívat, co hledat a co zlepšovat.

Text brožury byl převzat od Aktivní islámské mládeže v Linci, sdružení, které tvoří zejména tamní bosenští usedlíci. Jedná se o překlad výukového textu Islámské akademie Mus'ab bin Umejr v Jordánsku, který byl přeložen do bosenštiny lektorem Abdulmedžidem Nezem. Druhým pramenem, ze kterého jsme čerpali, byla kniha „el-'Amelu l-džemá'í: mehásinuhu we džewánibu n-naksi fíhi“ z pera šejcha Abdulwehhába bin Lutf ed-Dejlemího, respektive její bosenský překlad od Emira Demira, jenž vyšel v roce 2002 v Kaknji.

Pro citace koránských veršů jsme se posloužili Hrbkovým překladem významu koránských veršů. Jelikož se jedná pouze o překlad významu, který je ve své podstatě vždy neúplný, občas jsme byli nuceni přistoupit k tomu, aby byl verš poněkud poupraven, aby lépe odpovídal odkazované skutečnosti, již má dokladovat.

Alí Větrovec

V Mikulově, dne 6. redžebu 1429 (9.7. 2008 podle gregoriánského kalendáře)

„Většina bludů se zakořenila v srdcích mas kvůli fanatickému přístupu neznalých následovníků pravdy. Oni pravdu ukazovali matoucím a provokativním způsobem. Na slabé protivníky nahlíželi s podceňováním a výsměchem. Z nitra těchto protivníků zbrkle vyvěřely motivy vzdoru a konfliktu, v srdcích se jim zakořenila nesprávná pojetí. Učenci zůstali bezmocnými vůči těmto pojetím, i když tato jsou očividně nepřesná.“

Imám Abú Ishák aš-Šátibí v „Kitábu l-i‘tisám“

1. ŘÍZENÍ

Řízení znamená plánovat a posléze vykonávat to, co jsme naplánovali cestou využívání dostupných možností, stejně jako i koordinace těchto možností za účelem dosažení vytčených cílů prostřednictvím dobré kontroly plánování a usměrňování.

1.1 DRUHY ŘÍZENÍ

Nauka o řízení pokročila omnoho dopředu a dělí se na množství pododvětví, z nichž některé zapříčiňují kolaps dané aktivity a jiné vedou k úspěchu daného úkolu:

- a) Krutý systém plnění úkolů. Ten vede ke škodě pracovníků ničí cíle, kvůli kterým se úkol také podniká. Kvůli němu ztrácí pracovník pracovní morálku a tím se v něm zabíjí duch invence.
- b) Vedení systému práce založeného na reakci. Zakládá se na následování činnosti druhých, takže takoví vedoucí vždy následují, ale nikdy nevedou.
- c) Vedení systému založené na osobní síle jediné osobnosti, takže se lidé shromažďují pouze kvůli jednomu řediteli a ne kvůli práci jako takové. Když potom ředitel zemře, aktivita vyhasne, neboť závisí na něm.
- d) Vedení systému práce, založené na upouštění v každé situaci, takoví lidé se vždy spokojují s momentální situací v daném okamžiku. Zajímá je zájem lidí aby se tito nebouřili a přitom zanedbávají zájem daného úkolu.
- e) Vedení práce pomocí zveličování daného stavu, např. se to odráží v objasňování stavu věcí pracovníkům, že daný podnik je velmi úspěšným – bez jakýchkoli problémů, neodkrýváje problémy, zatímco situace je přesně opačná, což nakonec ústí v katastrofu.
- f) Vedení práce stojící na systému úplné moci. To se nestává, kromě při nedbalém vedení práce. Pravomoci jsou potřebné, avšak musejí mít své hranice. Takže nesmí existovat 100% pravomoc a 100% centralizace. Aby jeden rozhodoval o všech věcech a nikomu nedal dílčí pravomoc
- g) Vedení systému práce založené na vzájemném pomáhání si, kde existují příkladné vztahy mezi ředitelem a pracovníky a ve kterém se odpovědnost rozděluje v souladu s potřebou. Rozhodování tohoto celého systému je společné a nikoli jednotlivé, jak říká Bůh (ve významu):

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

záležitosti své na základě porady mezi sebou vyřizují

(Šúra:38)

A to je požehnaný způsob práce.

- h) Vedení práce na základě rozdělení cílů pracovníkům, takže každý jednotlivec se stará o splnění jednoho cíle, za něj je odpovědný, který představuje jeden z dílčích cílů celé práce.

1.2 PODMÍNKY ÚSPĚŠNÉHO ŘÍZENÍ PRÁCE

1. Shromáždění informací, jejich utřídění a rozdělení do jednotlivých kroků práce.
2. Ulehčení komunikace mezi jednotlivými pracovníky a odstranění překážek mezi pracovníky a vedením.
3. Zajistit stimulaci k vykonávání práce pro pracovníky a také i kritika a trestání těch, kteří zanedbávají svou práci.
4. Vzájemná důvěra mezi vedením a pracovníky a vytvoření krásné atmosféry v jejich vzájemných vztazích.
5. Poznání sil a možností jednotlivých pracovníků a jejich směřování příslušným směrem.
6. Určování povinností a pravomocí a bránění jejich vzájemného míšení a kolizi
7. Rozhodnost při řešení problémů a vynášení stanovisek.

2. ŘEDITEL

Ředitel může být několika typů:

- a) ten, který se stará o práci, avšak zanedbává pracovníky. Dbá na pracovní dobu, na status práce, ale nerozmýšlí o právech a potřebách pracovníků. Nerozmýšlí o tom, aby vytvořil s pracovníky krásné vztahy. Takový může být po určitý čas úspěšný, ale nakonec ztroskotá.
- b) Ředitel starající se o své pracovníky, avšak na úkor práce. I tento ztroskotá.
- c) Negativní ředitel, který se stará jen o své zájmy, nerozmýšleje ani o práci, ani o pracovnících, kromě když by to bylo v jeho zájmu.
- d) Odměřený ředitel, který každému dá jeho příslušející právo a v práci nezapomíná ani sám na sebe. To je úspěšný ředitel.

2.1 VLASTNOSTI ÚSPĚŠNÉHO ŘEDITELE

Toto jsou vlastnosti úspěšného ředitele:

- 1) Důvěra – to je základní podmínka úspěchu každého ředitele, protože jemu jsou svěřena práva pracovníků i podniku a když tento nebude důvěryhodný, práva se ztratí a práce ztroskotá. Upřímnost je podmínkou úspěchu každé práce.
- 2) Znalost a zkušenosti. Organizace práce skrze zkušenosti je podmínkou úspěchu každé práce.
- 3) Síla a schopnost uskutečnit cíle. Slabý člověk, který není ve stavu vést lidi a být jím nadřizen, nebo ten, který je slabý při vynášení rozhodnutí, je pouze figurou sedící v kanceláři.
- 4) Skromnost při zacházení se zaměstnanci. Není však potřeba ukazovat slabost.
- 5) Jemnost a trpělivost jsou též základy vůdcovství. Bez nich vůdcovství nemá smysl.
- 6) Schopnost radit se s ostatními, protože ten, který následuje pouze svůj názor, nakonec mnoho pochybí.
- 7) Přiznat chybu, pokud se jí dopustí, obzvláště pokud poruší práva druhých lidí
- 8) Upřímnost a vyhýbání se lži. Ředitel, který lže, ztrácí důvěru a úctu podřízených.
- 9) Síla a pronikavost mysli, aby ho druzí lidé soustavně neklamali.

Jednoho dne byla s Osmánem bin Affán skupinka lidí a vešel jeden člověk. Osmán řekl: „Což se jeden z vás nestydí a v jeho očích je vidět cizoložství!“ Potom, co se skupinka rozešla, přišel k Osmánovi onen muž a zeptal se jej: „Což existuje zjevení po Poslu? Jak jsi to věděl?“ Osmán řekl: „Pravdu děl Posel Boží, když řekl: Bojte se pronikavosti věřícího, neboť on pozoruje světlem Božím.“ Jednou za doby Omara chytily zloděje a chtěli mu useknout ruku. Řekl: „Vládce věřících! Při Bohu, je to poprvé!“ Udeřil ho holí a odvětil: „Lžeš, není to poprvé. Pokud by to bylo poprvé, Alláh by tě poprvé nezahanbil.“

3. ČINY TĚCH, KTERÍ NÁS PŘEKONALI V DOBRU

1. Negace svého vlastního ega. Pořád považovali to, co jsme udělali za nedostatečné a jakkoli dělali hodně, pořád to považovali za málo.
2. Odpouštěli těm, kteří jim ukřivdili a dávali těm, kteří jim nedávali.
3. Nevadilo jim, byla-li jejich díla kritizována či chválena, oni čekali pouze na odměnu od Boha.
4. Jejich hrudi byly čisty od zloby, závidi a nenávisti vůči jiným muslimům

4. ZPŮSOB OVLÁDNUTÍ SEBE SAMA

Člověk v životě potřebuje ustavit princip ovládnutí sebe sama, protože je logické, že ten, který neuspěje se svou duší, neuspěje ani v životě. To potvrzují Boží slova:

إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ

„Bůh nezmění, co je v lidu nějakém, dokud tento sám sebe nezmění“

(Ra'd:11)

Samým tím může změna být pouze k lepšímu a nikoli k horšímu – a k tomu je třeba:

1. Splnit všechna práva Boha vůči sobě, pomáhat si jimi v životě a zlepšit svůj vztah s Bohem. Jesliže člověk zlepší svůj vztah k Bohu, tomu i Bůh zlepší život.
2. Naplnit svůj rozum a myšlenky optimizmem a očekávat úspěch. Nechat optimizmus kontrolovat naše pocity.
3. Pokusit se jasně definovat všechny cíle v životě. Tyto cíle zároveň musejí být reálné.
4. Začít s uskutečňováním zaškrtnutých cílů, vyhýbat se nepořádku a anarchii ve svých úkolech. Směřovat své úsilí k naplnění vytčených cílů. Vyhýbat se věcem, které s nimi mohou kolidovat a které by mohli svést z cesty za vytčeným cílem.
5. Přetvořit plány, které jsme jasně vytýčili v konkrétní kroky a vyhýbat se odkládání.
6. Dbát, aby čas neplynul bez práce, protože tím utíká i život. Pokoušet se každý den přiblížit svému cíli byť i o jeden krok.
7. Dát do pořádku vlastní stav zapisováním setkání, termínů apod. Je ze sunny Posla ﷺ upravit stav svých pomůcek tak, aby nejlépe odpovídal jejich využití, ať už jde o byt, kancelář, automobil či cokoli jiného.
8. Bojovat se svou duší, pokud se pokouší vyhnout se vážným úkolům, když si přeje vypnout, užívat si apod.
9. Nezapomeň, že je práce více nežli času, proto nenech, aby ti čas plynul v zahálce. První dělej to, co je nejdůležitější. Méně důležité věci nechej na potom.

10. Nechť ti bude heslem pro život pospíšit si s činěním veškerého dobra, protože co ti ze života uplyne, již se nikdy nevrátí, jak se traduje v jednom chaberu: „*Není dne, aniž by neřekl: Já jsem nový den, svědek tvých činů, využij mne, neboť já se ti již nevrátím, až do Dne Soudu.*“ A řekl Hasan el-Basrí: „*Synu Adamův, jsi sestaven z částí. Kdykoli ti odejde jeden den, odejde i díl tebe.*“
11. Povšimneš-li si, že máš nějaký špatný zvyk, nebo něco, co ti zabraňuje v dosažení cílů, pospěš, abys to vyměnil za něco lepšího a nedovol, aby tvé zvyklosti převzaly kontrolu nad tebou samým, neboť duše je taková, jakou ji navykneš. Je jako dítě, na co ho přivykneš, takové je.
12. Buď zásadový. Nedovol, aby tě zviklaly jakékoli pochyby a problémy. Protože nestálý člověk nemůže v životě uspět.
13. Nechť se ti životní cestou stane hledání pravdy. Přijmi pravdu, i kdyby pocházela od někoho, kdo je mladší než ty, či dokonce od někoho, koho nenávidíš. Oznamuj pravdu moudře a kulturně. Střež se všech podob pokrytectví. Na rozcestí pravdy a bludu buď rozhodným.
14. Přijmi výsledky své práce chrabře, s trpělivostí, důstojností a odpovědností. Za vše, co tě potká, čekej odměnu pouze od Boha. A před sebe umísti jako motto slova Posla ﷺ: „*Věz, že to, co na tebe dopadlo, nemůže tě obklíčit a to, co tě obklíčí, nemůže na tebe dopadnout.*“¹ Vyhýbej se stesku a nářku, neboť to je vlastnost slabochů.
15. Nedej, aby tvá osobnost byla průhledná jako sklo. Svět je plný vychytralých a špatných lidí. Na svou osobnost postav dveře a před ně spolehlivého strážce, který plní tvé příkazy a otvírá tyto dveře v odpovídající čas nakolik je potřeba a který je neotvírá, kromě tomu, který je vítán a který je zavírá, je-li potřeba. To od tebe vyžaduje kontrolovat svou duši a pocity, abys nereagoval na každou provokaci a příležitost, nýbrž abys měl filtr, kterým prochází každá tvá reakce.
16. Nechť ti vzorem pro život bude Muhammed ﷺ a nechť nalezneš řešení každého svého problému v Sunně Posla ﷺ.
17. Nechť budeš zajímavou osobností, dle potřeby prodchnutá duchovností, bez přehánění. Když se setkáš s problémy, zasměj se jim, protože ti smutek není užitečný.
18. Pozor na sny a utopie, neboť nejsou ničím než fata morgánou. Ani nebuď zcela pesimista, nýbrž buď někde ve středu.
19. Střež se rozhazovačnosti a rozkoší, ber si z tohoto světa, co je ti potřebné, abys uskutečnil své cíle. Protože ten, kdo se stane otrokem svých tužeb a rozkoší, ten je nemůže opustit.
20. Věz, že každý člověk disponuje vlastnostmi kvality i nedostatky! Z lidí každý nejlépe pozná sám sebe. Chytrý a bystrý je ten, který svou práci zakládá na vlastních osobních kvalitách a vzdálí se od slabosti.

4.1 JAK KONTROLOVAT SÁM SEBE

Pro člověka není nic těžšího než sebekontrola. Jak zaměnit své špatné stránky a na jejich místo dosadit dobré vlastnosti? Od Abú Hurejry se traduje, že Posel Boží ﷺ řekl: „*Není hrdinství v zápasu, nýbrž je hrdinství pro toho, kdo bude trpěliv při hněvu.*“² Jakýkoli osobní čin, analyzuje-li se, uvidíme, že za ním stojí nějaká určitá lidská psychická vlastnost. Aby

¹ Tirmizí od Ibn Omara jako hasan

² Obecně přijímaný.

člověk mohl pozdvihnout sám sebe svým chováním a převzít kontrolu nad svými činy, musí se spolehnout na své vlastnosti. Proto říká Vznešený:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا

Kdo ji očistí, ten jistě uspěje, a kdo ji pošpiní, ten jistě prodělá.

(Šams:9-10)

Přirozeností duše je protivit se všem proměnám, které pozměňují její stav. To proto, že stav duše pochází z přesvědčení, kterým tato disponuje. Bojem proti sobě samému, cvičením a úporností, je člověk schopen změnit svou duši, jak říká jeden z předků: „*Vedl jsem násilím svou duši k Alláhu a ona plakala, dokud se k Němu nevydala, smějíce se.*“

4.2 PODOBY NEKONTRLOVÁNÍ DUŠE

- 1) Prodlužování a odkládání věcí, které je třeba udělat hned, kvůli náklonnosti ke klidu a odpočinku.
- 2) Dvojití myšlení a nerozhodnost při přání učinit něco, pramenící ze strachu z neúspěchu.
- 3) Nechopnost přijmout kritiku a zloba kvůli maličkostem.
- 4) Neexistence koncentrace při práci.
- 5) Nakládání si na duši více než je schopna unést, což vede k vnitřnímu neklidu a ztrátě psychické rovnováhy.
- 6) Nedůvěra sama v sebe a neschopnost vytrvalosti při práci.

4.3 JAK LÉČIT SVOU DUŠI OD NEGATIVITY A PRODLUŽOVÁNÍ PŘI PRÁCI

1. Spi nakolik je potřeba, bez přehánění.
2. Vstávej brzy a vyhýbej se polehávání.
3. Nedovol, aby ti utekla ranní modlitba ve skupině v její čas.
4. Nezapomeň na ranní zikr, protože ten je klíčem k úspěchu každého dne.
5. V klidu ustanov denní plán a dle možností ho ještě jednou analyzuj.
6. Hleď, aby tvůj program byl co nejrozmanitější a byly v něm věci, které máš rád a aby v něm byli věci, které jsi schopen realizovat. Od nich začni
7. Vyjdi s jasným plánem programu, začni s prosbou vyjít z domu a prosbou při vstupu do dopravního prostředku.
8. Usměj se na každého svého bratra, kterého potkáš, potom, co ho pozdravíš pozdravem míru. Je velkou chybou při pozdravu obrátit hlavu směrem od něj.
9. Pracuj na tom, abys svou práci vykonal část po části, takže v jeden den uspěješ splnit plánovaný program. Nic neodkládej na zítřek.
10. Když se vrátíš domů, zažertuj a pohraj si s rodinou, se ženou a s dětmi. A dobré je, když jim doneseš nějaký dárek. Toho, jehož den byl úspěšný, odměň, i kdyby to bylo krásným slovem. Toho, kdo neměl úspěšný den, povzbuď, aby se snáze přes neúspěch přenesl.
11. V programu si udělej čas na odpočinek, i kdyby to mělo být jen málo.
12. Buď spoluúčasten se svými přáteli, sousedy a příbuznými v jejich oslavách i smutcích odpovídajícím způsobem.

5. METODA BUDOVÁNÍ DOBRÝCH VZTAHŮ S DRUHÝMI

Tato věc je pro nás potřebná jednak jakožto pro lidi, a druhak obzvláště jako pro da‘íje³. Jak tedy nalézt způsob, aby tě lidé měli rádi a rádi pracovali s tebou a ty abys rád pracoval s lidmi? Jsou věci, které jsou člověku vrozené a jsou věci, které je možno získat. Budeme hovořit jen o těch věcech, které je možno získat. Těmito metodami léčíme sami sebe:

1. Naprav svůj vztah mezi tebou a Bohem a Bůh napraví vztah mezi tebou a lidmi. Toto je rada, která byla častokrát používána učenci a je přítomna také v Koránu, kde stojí:

وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَّا أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ

وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

a sjednotil srdce jejich. A i kdybys vydal vše, co je na zemi, nesjednotil bys srdce jejich, avšak Bůh je sjednotil, vždyt' On mocný je i moudrý.

(Anfál:63)

Taktéž hadís, kde Bůh říká Poslu ﷺ: „Zamiloval jsem si toho a toho služebníka...“ a naši správní předkové říkali: „Uznávám svůj hřích vůči ženě nebo vůči svému jízdňmu zvířeti.“

2. Výzkumy lidské psychiky ukázaly, že každý člověk má svébytný charakter. Ty musíš poznat charakter každé osoby, se kterou spolupracuješ, abys mohl, shodně charakteru, s ní spolupracovat. Tím se vytváří vzájemná důvěra. Jsou lidé, kteří nikdy s nikým nežertují a nepřijímají, aby někdo žertoval s nimi a naproti tomu jsou osoby, které mají žerty rády. Když se takové dvě osobnosti sejdou, nemohou spolu vyjít. Jsou lidé, kteří se pořád mračí, takové jsou povahy, takže se nebudeme domnívat, že se takový člověk kvůli něčemu na nás zlobí, ale lidé to nepřijímají. Takové charaktery se většinou projevují, žije-li více osob pohromadě. Musíš dbát na to, abys poznal vlastnosti svého bratra v islámu, abys s ním mohl žít, anebo s ním pracovat.
3. Vsad' sebe na místo druhých a pak říkej to, co bys ty rád slyšel a chovej se k druhým tak, jak bys ty chtěl, aby se oni chovali k tobě.
4. Vždy se usmívej. V těžkých a nebezpečných situacích obzvláště.
5. Dbej na svůj klid, obzvláště pokud jde o provokace. Pomni rady Posla ﷺ Božího: „Nehněvej se! Nehněvej se! Nehněvej se!“
6. Pořád myslí na práva, pocity a potřeby druhých lidí, pomni Božích slov:

فِيمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لَئِنَّ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي

الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

Díky milosrdenství Božímu jsi byl k nim shovívavý; kdybys byl hrubý a srdce tvrdého, byli by věru od tebe odpadli. Opušť jim tedy a pros za ně o odpuštění a porad' se s nimi v každé záležitosti. A až dospěješ k rozhodnutí, spolehni se na Boha, neboť Bůh miluje ty, kdož na Něj se spoléhají.

(Áli Imrán:159)

³ Vyzivatele k islámu, šířitele islámské osvěty

7. Pečlivě vybírej svá slova a obzvláště při prvním setkání. Ať je během prvního setkání na tobě vidět radost, protože se lidé považují a oceňují podle dojmu, který zanechají při prvním sezení. Vyvaruj se nepříjemného pohledu a zamračené tváře, i kdybys hovořil jemná slova.
8. Pokud atmosféra neodpovídá tomu, aby se začalo s určitým tématem, pak jej odlož. Až pro něj nadejde vhodnější doba.
9. Během svého projevu se pokus předložit nějaký vhodný a veselý příměr, žert, nebo výstižnou hlášku, ale nedopusť, aby se s tím přehánělo. Jako když solíš pokrm.
10. Pěkný dárek, ať jakkoli malý, zapůsobí, rozveselí lidi a tím se též získávají jejich srdce. V hadísu se říká: „Dávejte si navzájem dárky, budete se milovat.“
11. Šiř pozdrav míru a odpovídej na něj. Nebuď jako někteří lidé, kteří, jsou-li takto pozdraveni, udiveně se na člověka zadívají.
12. Splnění slibů a upřímná mluva činí člověka druhými milovaným, proto se vyvarujte lži, neboť shazuje autoritu a čest. Spolehlivost v očích lidí se pomocí ní ztrácí.
13. Jednoduchost a nezištnost ve vzájemných vztazích, spolu se zajištěním osobního života přináší respekt druhých.
14. Čistota těla, úst a oděvu, vůně, to vše činí tvůj přístup k druhým lidem uvolněným a lidé od tebe nepoběží.
15. Štědrost, třeba i malá, tě učiní mezi lidmi milovaným. Šáleček kávy či malý bonbon znamená mnoho pro získání si lidí a zapůsobí, aby tě lidé měli rádi.

6. SETKÁNÍ BĚHEM PRÁCE

Setkání jsou jedny z nejdůležitějších prostředků, kterými se společná práce zdokonaluje a stává se úspěšnou, bez ohledu na to, jde-li o dočasný úkol, nebo stálou, soustavnou práci.

6.1 UŽITKY SETKÁVÁNÍ SE

- 1) Setkávání se v jakékoli organizaci či spolku napomáhají vzájemné výměně zkušeností.
- 2) Během setkání se představují nejpřesnější a nejnovější úkoly z nejdůvěryhodnějších zdrojů.
- 3) Setkání dávají možnost pro všechny být přítomen a účasten při vynášení rozhodnutí, což přináší pozdvihnutí nadšení v jejich vykonání a práce dle nich.
- 4) Setkání ožívují ducha vzájemné pomoci a spolupráce mezi kolegy.

6.1 DRUHY SETKÁNÍ

- 1) Setkání s cílem shromáždění údajů, což pomáhá šetřit čas a úsilí.
- 2) Setkání s cílem vynášet rozhodnutí.
- 3) Výzkumná a vědecká setkání. Během těchto setkání se mohou formovat a vzdělávat komise, povínané shromážděním odborných informací.
- 4) Mimořádná setkání prováděná dle potřeby.
- 5) Rutinní, neboli pravidelná setkání, kde se posuzuje další plán akce a postup v rámci organizace.
- 6) Jiné.

6.2 JAK UČINIT SETKÁNÍ PRODUKTIVNÍM?

Aby setkání bylo produktivní, neboli aby přineslo kýžené ovoce, musí být jeho plán vytvořen ještě před ním (musí mít dobrou přípravu) a musí být dobře vedeno. Po něm musí následovat kvalitní kontrola vykonávání stanovených rozhodnutí.

6.2.1 FAKTORY ÚSPĚCHU PŘED SETKÁNÍM

- 1) Setkání se nesvolává, kromě mimo potřebu, protože jinak by bylo pouze ztrátou času, úsilí a prostředků.
- 2) Ještě před svoláním setkání je třeba určit jeho cíl.
- 3) Místo a čas setkání se musí jasně určit a přitom se musí dávat pozor, aby stanovené místo a čas odpovídalo možnostem lidí, kteří se mají setkat.
- 4) Musí se vyhotovit denní řád setkání.
- 5) Denní řád a cíl setkání se musí doručit setkávajícím se osobám dostatečně dopředu.
- 6) Organizátoři setkání musí připravit následující: vhodné místo setkání, ohřátí místa, je-li chladno, tužky a papíry, v případě delšího setkání též jídlo a pití.
- 7) Každý účastník setkání se musí fyzicky, psychicky a intelektuálně připravit na setkání, seznámit se s informacemi o něm.

6.2.2. FAKTORY ÚSPĚCHU BĚHEM SETKÁNÍ

1. Všichni musí bezpodmínečně dodržet určený čas a místo setkání.
2. Být při setkání přítomen živým, aktivním způsobem.
3. Pozdravit přítomné islámským pozdravem míru.
4. Začít setkání s chválou Bohu a požehnáním míru Poslu Božímu ﷺ, potom není na škodu přečíst několik koránských veršů
5. Vzájemné představení se přítomných, v případě, že se z dřívějška neznají.
6. Výběr vedoucího setkání a zapisovatele, nejsou-li vybráni předtím.
7. Připomínat přítomným cíle setkání a jeho denní řád.
8. Určení konce setkání, aby každý věděl, kdy se končí.
9. Dát každému přítomnému možnost aktivně se setkání zúčastnit se svým názorem. Opravdu, nikoho nepřerušovat.
10. Dávat pozor, aby se nesešlo od tématu, kvůli kterému jsme se sešli.
11. Vynášení rozhodnutí v souladu se statutem a podle principu většiny. Podle pořádku jak se statut vynáší.
12. Upozornit vhodným způsobem účastníka, který znovu otevře již uzavřené téma, aby jej znovu neotevíral.
13. Na konci setkání vyložit usnesení a vynesená rozhodnutí, na kterých se účastníci shodli.

6.2.3 FAKTORY ÚSPĚCHU PO SETKÁNÍ

1. Předání výsledků setkání každému účastníku.
2. Těm, kteří se nedostavili, zaslat rozhodnutí, která se jich týkají.
3. Krásná omluva po ukončení setkání.

4. Ustavení plánu pro vykonání usnesených rozhodnutí, kontrolu jejich stavu a procesu plnění stanovených cílů – jsou-li cíle splněny.

6.2 DŮVODY SELHÁNÍ SETKÁNÍ

1. Nejasnost cílů účastníkům setkání
2. nedostatečná organizovanost při plánování setkání (neustavení denního řádu setkání, ani jeho potřeb)
3. Špatná informovanost účastníků o denním řádu, cílech, místu a čase konání setkání.
4. Nepřítomnost účastníků na setkání v domluvený čas na domluveném místě.
5. Vybrání takové doby, která není pro setkání vhodná, nebo nedostatek času pro setkání.
6. Špatné rozpoložení účastníků setkání, anebo důvody jejich fyzického, či psychického vyčerpání, nedostatek informací o tématu setkání – aby se stanovilo adekvátní řešení, takže přítomní buďto na setkání usnou, anebo budou jen tak bezobsažně povídat o tématu setkání bez přemýšlení. Jejich nepřítomnost pak bude lepší než jejich přítomnost.
7. Zaměstnanost účastníků setkání věcmi, které nejsou předmětem setkání. Např. odpovídat na telefonní hovor, mnoho pohybu během setkání, nebo že si spolu vzájemně povídají mimo téma setkání, či si šeptají, nebo si čmárají atd.
8. Zakončení setkání bez vynesení konkrétních řešení, či závěrů . Anebo účastníkům setkání není jasné, co by mělo být závěrem setkání.
9. Šíření nedobré atmosféry během setkání, jako hněvu, drzosti, nevážnosti, nedbalosti.
10. Během setkání je dosaženo adekvátního řešení, které stojí na papíře, avšak nedostává se schopných osob, které by jej realizovali v praxi.

7. PROČ EXISTUJÍ SDRUŽENÍ, SPOLEČENSTVÍ ORGANIZACE A SKUPINY?

Islámská sdružení a společenství současnosti (v dnešní formě) neexistovala v době našich předků v naší ummě, tzn. neexistují islámská sdružení se zvláštním systémem a precizním programem, podle něhož postupují a drží se jeho hranic. Ale mnoho věcí bylo znovu nalezeno muslimy a bylo jim doporučeno, aby kráčeli cestou sdružování a zakládání zvláštních společenství. Islámský panovník ve většině případů převzal povinnost výzvy k Boží víře. Prostřednictvím svých zaměstnanců nařizoval vzdělanost ve víře obyvatelstvu, což byl jeden z jejich úkolů. Historie ummy přesně ukazuje, že učenci vynakládali veliké úsilí v islámské osvětě, šíření znalostí, osvětě lidí, poradě panovníků a prováděli kontrolní funkce. Ve společnosti měli zvláštní pozici s ohledem na to, že jsou jen oni z vůdčích lidí, které Bůh uvádí ve Svě knize následujícími slovy:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن تَأْوِيلًا كُنتُمْ مُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ

"Vy, kteří věříte! Poslouchejte Boha a poslouchejte posla a ty, kdož mezi vámi mají autoritu! A jste-li ve sporu o nějakou věc, předejte její rozhodnutí Bohu a poslu - jestliže věříte v Boha a den soudný! A to bude nejlepší a povede vás k nejkrásnějšímu výsledku."
(Nisá':59)

Nicméně vládcové později své povinnosti zanedbali. Mezi nimi se rozšířila neznalost, hodnota vědy a učení se zmenšovala. Odvrátili se od obrany víry, provádění šarí'atských trestů a boje na cestě Boží. Zájem o šíření šarí'atských nauk se oslabil nebo zcela vymizel. Začalo se soudit podle zákonů, které Bůh nevyhlásil a nepřátelé islámu převzali moc nad muslimy skrze tyto vládcy. V muslimské společnosti se objevila hnutí v opozici k islámu (známé jako dnešní sekularizované strany). Jejich hlavním cílem byl boj proti islámu a boj proti těm, kteří se islámem řídí. Přály si prosadit ateismus, dnes známý jako sekularizace. Podvodníci si rozebrali vládu a začali proklamovat již dlouho provolávaná hesla (jako svoboda, demokracie, rovnost). Od těchto lidí se dostalo jen lživých slibů a života naplněného stálými nepříjemnostmi. Mnozí synové islámu vzkřísili myšlenky, kterými by našli cestu jak ochránit a uchovat islám a šarí'u před elementy destruktivními pro obec věřících. Šířili vědu, přimlouvali se za správné vedení na cestě Boží, volali po nastolení zákona šarí'a a navrácení se v oddanost k Bohu, Jeho Proroku ﷺ a věřícím. Tady se objevila myšlenka o sdružování se a následně se začala rozvíjet, než sdružování dosáhlo dnešní formy.

7.1 K ČEMU JSOU ČETNÁ SDRUŽENÍ A SPOLKY?

Podle Božího zákona o stvoření se lidé liší ve znalostech, myšlenkách, ambicích a směřování. Následkem toho jsou mnohočetná sdružení, spolky a organizace. Zájem všech je ochrana a opatrování víry. I přesto existuje možnost sjednocení, společného sjednání programů a pohyb vlastním jedinečným směrem, kterým se dosahuje požadovaného cíle, různých přesvědčení a vizí o nejuspěšnějších metodách obrany víry. Další jsou na každém sdružení, na cestě ke konečnému cíli a přijetí rozdílných základů. Proto byla s ohledem na rozdílnost představ o prioritách islámského osvětového angažování vytvořena mnohočetná sdružení a spolky.

- První řekli, že je třeba se omezit na opravu akídy (islámského přesvědčení - kréda) a praktikování sunny.
- Druzí řekli, že je třeba lid převést z nevědomosti a zaslepenosti do mešit, aby ucítili slast uctívání, očistili své duše a projevovali lítost Bohu.
- Třetí řekli, že vidí začátek v dosažení moci. Potom by postupně řešili otázky islámu, neboť reformy můžeme docílit cestou moci.
- Čtvrtí řekli, že dnešní vládcy a panovníci jsou nevěřící a je potřeba svrhnout je a převzít kontrolu nad vládou.
- Pátí řekli, že je třeba neustále zvát k islámu jako celku, radit vládcům a politikům, zažehnout oddanost k muslimům a zřeknutí se nevěřících, boj proti rozličným frakcím, které plánují spiknutí proti islámu (a to náhodně i systematicky), oživit víru v islám u zbloudilých muslimů a při každé příležitosti nařizovat dobro a zakazovat zlo.

7.2 ÚSPĚCH SDRUŽENÍ, SPOLKŮ A ORGANIZACÍ

Tyto organizované typy činností se dočkaly úspěchu, protože na jejich výzvu reagovali mnozí muslimové a zejména pak mládež, která je zapálená pro islám. Jedna z největších výhod těchto sdružení je ochrana mládeže před špatnou cestou, kterou mnozí kráčeli, tj. vzdali se vášní, zoufalství, neustálých pochybností a naslouchání protiislámským frakcím.

7.3 NEGATIVA EXISTENCE VĚTŠÍHO POČTU SDRUŽENÍ, SPOLKŮ, SKUPIN A ORGANIZACÍ

Není pochyb o tom, že množství takovýchto organizací pracovního typu má i svá negativa. Jsou jimi například:

1. Oslabení výzvy k víře, neboť ona se u nich odvíjí z více samostatných programů, čímž se úsilí a námaha roztrhne. Mládež se začne logicky ptát: "Která organizace zastupuje pravdu?" Někteří mladí lidé jsou podezřívaví a zcela popletení.
2. Rozdílnost skupin ve vizích priorit islámského osvětového angažování, některé podněty jsou vyjádřením netrpělivosti. To zvyšuje svár a nepřátelům dá příležitost, aby využili takovéto rozepry.
3. Ozývá se rovněž slabina v oblasti vzdělávání. Každé sdružení má něco, co druhé nemá. Omezením na konkrétní aspekt činnosti se mládež zbavuje věcí, které provádějí ostatní skupiny. Takže vzdělávání, skrze omezené činnosti jedné skupiny zůstane neúplné. Některé organizace mají zkreslené představy a pravidla, která omezují dosažení správného cíle. Když by se úsilí sjednotilo, došlo by ke konsolidaci, pěkným vzájemným vztahům, výměně zkušeností, odstranění negativ a nesprávných vizí.
4. Někteří mladí lidé jsou natolik nadšení pro svou organizaci, že bez znalostí a plného pochopení víry věří, že jejich organizace je jediná správná a nikoli jedna ze správných. Někdy osočují druhé, že sešli ze správné stezky. Na taková nepravdivá hesla se musí ostře upozornit a ohradit se proti nim. Je potřeba objasnit šarí'atská pravidla o prohlašování druhých nevěřícími nebo hříšníky, což se může udělat jenom se silnými důkazy: "*Věřícímu je zakázán život, majetek a čest jiného věřícího.*"⁴ Člověk do islámu vstoupí více různými způsoby, ale od islámu může vyjít pouze prostřednictvím těsného míjení.

Prorok ﷺ podrobil Usámu b. Zejda kritice, kvůli vraždě jednoho modloslužebníka, který byl znám svým násilím proti muslimům. Když k němu v boji přitiskl šavli, modloslužebník odpověděl slovy "*Lá iláhe ille lláh!*" Avšak Usáma nepřijal jeho vyznání víry, nýbrž ho zabil. Prorok ﷺ mu řekl: "*Co učiníš se slovy Lá iláhe ille lláh, až přijdou v soudný den?*"⁵

Toto pravidlo ještě detailněji objasníme. Můžeme usoudit, že jsou skutky, které byly prováděny v islámu precizně a vyžadují určitá vyjádření.

8. ZÁKLAD ORGANIZACE A SDRUŽOVÁNÍ SE

Nikdo nemá právo představovat tento druh sdružování jako šarí'atský zákaz, protože vyzývá k pravdě, obraně pravdy, spolupráci k dobru a bohabojnosti, získávání vědomostí. A především, některé chyby, které udělají členové sdružení nejsou důvodem pro to, abychom zakázali sdružování se. Povinností je opravit chyby, vysvětlit představy, provádět opravy, navrátit se k důkazem potvrzené pravdě a vyhnout se přitom každému typu zkreslení a osobních rozmarů. Některá ze sdružení udržují vnitřní strukturu na principu zvláštní přísahy nebo smlouvy, které garantují větší disciplinovanost a přísnost jednotlivců. Tím se zmenší rozepry a rozchody. Pro tyto smlouvy, není šarí'atským stanoviskem třeba zasahovat.⁶ Zakázána je jediné přísaha na

⁴ hadís zaznamenaný od Abú Hurejry imámem Muslimem

⁵ podle Muslima, sahh

⁶ Posel Boží ﷺ říká: „Muslimové se rovnají podle vzájemně ustavených podmínek, kromě když někdo z nich povolí zakázané, nebo zakáže povolené.“ Podle autorů Sunenů. Šejchu l-islám Ibn Tejmíja připomíná, že zavázeli se muslim na takový čin, pak se mu tento stává šarí'atskou povinností. Jako přísaha Poslu ﷺ na pokoru,

chalífát vevnitř sdružení, jelikož ta se dává pouze tehdy, když se muslimové konsolidují a když má budoucí chalífa příležitost založit islámskou zemi, která praktikuje islámské zákony, ochranu občanů, jmenování islámského soudnictví a dokončení dalších povinností pro založení chalífátu.⁷

Smlouvy nebo přísahy dnešních sdružení nejsou tohoto typu, nýbrž jen částečná dohoda o práci pro islám (například smlouva o vyvíjení úsilí na výzvu k Boží víře). Prorok ﷺ bral částečně přísahy od svých společníků, kvůli přání, aby se takto potvrdilo jejich úsilí a aktivita. Zde jsou některé příklady:

1. Příklad přísahy spokojenosti pod stromem. - Od Džábira bin Abdulláha a jiných ashábů se traduje, že řekli: *"Dali jsme přísahu Prorokovi ﷺ, že neutečeme."* V některých pamětech stojí: *"Dali jsme přísahu na smrt."*⁸ Ashábové viděli útek z bojového pole jako veliký hřích. Veliký Bůh v sůře al-Anfal upozorňuje na zběhnutí. Tato súra byla zjevena ihned po bitvě u Badru, dva roky po Hidžře. Smlouvě v Hudejbíji bylo šest let. Příklad přísahy byla z tohoto hlediska potvrzení o nezběhnutí.

2. Příklad přísahy ashábů Prorokovi ﷺ, podobná té, kterou skládaly ženy. Ubád bin as-Sámit řekl: *"Přisahali jsme Božímu Poslu ﷺ, že nebudeme k Bohu přidružovati, nebudeme krást, nebudeme nečistí, zabíjet ty, které Alláh zakázal s výjimkou práva a že nebudeme loupit."*⁹ Tato přísaha, jak říkal Ibn Hadžer ve Fethul-Barí, byla po osvobození Mekky a přísaha v Akkabě byla složena při jiné příležitosti, což připomeneme později.

3. Příklad přísahy při vykonání hidžry (vystěhování). Imám Ahmed ve svém musnedu od al-Hárise bin Zijáda as-Se'idí al-Ansářího vypráví, že Posel ﷺ přišel během bitvy Chandaku¹⁰ a bral přísahu na hidžru.¹¹

4. Jedna z nejznámějších platných přísah je ta, kde je žádáno, aby z přítomných ashábů nikdo o nic neprosil. Od Awfa bin Málíka al-Ašdže'ího víme, že řekl: *"Bylo nás kolem Posla ﷺ devět nebo osm nebo sedm." On řekl: "Budete se zapřisahat Božímu Poslu?" - a už nedávno jsme přisahali. Řekli jsme: "Zapřisahali jsme se ti, Posle Boží." ¹² On řekl: "Budete se zapřisahat Božímu Poslu?" Natáhli jsme ruce a řekli: "Zapřisaháme se ti, Posle Boží, ale co máme znovu přisáhat?" Řekl: "Že budete věřit v Boha a nikoho k Němu nebudete přidružovat, konat pět denních modliteb, podrobovat se (pak tiše vyslovoval a řekl) a že nebudete lidi o nic prosit!" Viděl jsem jednoho z nich, jak mu spadl bič z velblouda a nikoho neprosil, aby mu ho podal."¹³*

5. Další přísaha byla v Akkabě, která byla složena při hidžře. Po Poslovi ﷺ bylo vyhlášeno pátrání, ashábové v Mekce byli ponižováni a hidžra ještě nezačala. Na to poukazují slova Nejvyššího:

příklad přísahy imámu, chalífovi, vzájemné smlouvy lidí o činech pokornosti, které Bůh a Jeho Posel ﷺ nařídili. Viz Fetawá Ibn Tajmíja 11/89-90 a 29/245-246

⁷ ačkoli slovo al-bej'a doslova znamená „smlouva“, používá se skoro výhradně ve smyslu přísahy věrnosti, která se skládá chalífům. Proto, aby se předešlo nejasnostem, by bylo nejlepší nazvat je smlouvami. Jeden z podstatných rozdílů mezi přísahou věrnosti chalífovi a smlouvou o vykonání určitého činu pokory je, že přísaha chalífovi je povinností každého muslima, zatímco smlouvy tohoto typu nejsou nijak povinné, vyjma pro toho, kdo je spokojeně přijme. Proto je také povoleno, aby tyto smlouvy byly časově ohraničeny. Viz Abdulláh bin Abdulazíz: al-Umda, str. 156

⁸ podle Buchářího a Muslima

⁹ podle Buchářího a Muslima

¹⁰ „příkopová válka“ při obklíčení Medíny

¹¹ Fethu l-Báří 1/66-67

¹² přísahou věrnosti

¹³ Zaznamenal Ahmed (3/429) a Bejhekí

وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَحَفَّفَكُمُ النَّاسُ فَأَوَّكُمُ وَأَيَّدُكُمْ بِنَصْرِهِ وَرَزَقَكُمْ مِنَ
الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

"Vzpomeňte si, jak vás bylo málo a byli jste poníženi v zemi a báli jste se, že vás lidé odvedou násilím! Tehdy vám dal útočiště a podpořil vás pomocí svou a ušetřil vám pokrmů výtečné - snad budete vděční!"

(Anfal:26)

Od Džábira ibn Abdulláha al-Ansáriho: *"Řekli jsme: Posle Boží, na co se ti zapřísaháme? Odvětil: Zapřísahajte se mi na poslušnost a pokornost při práci a lenosti, na přijímání těžkostí i blahobytu, na nařizování dobrého a zakazování špatného, že budete mluvit ve jménu Alláha, bez ohledu na tvrdost kritiky, že mi pomůžete, když k vám přijdu do Jesribu (Medíny) a že mne budete ochraňovat, jako chráníte sebe, svoje manželky a děti. A za to vám připadne ráj."*¹⁴ Ashábové od sebe brali přísahy v některých záležitostech islámu. Ibn Hadžer říká: "Vypráví as-Sejf v al-Futúhu se svým řetězcem vypravěčů, že je Ikrima. vyzval: "Kdo mi dá přísahu na smrt?" Ze 400 přítomných muslimů mu přísahali strýc al-Háris a Dirár bin al-Azwer. Ikrima byl velitelem jedné eskadróny za dob Omara, v pátnáctém roce po hidžře. Všichni byli zabití, kromě Dirára."

Přestavené důkazy potvrzují povolení vzít přísahy nebo smlouvy při některých skutcích nebo činech v islámu. Myšlenky, které říkají, že jsou tyto přísahy nesprávné a nedovolené nemají náboženský základ.

8.1 POTŘEBA KOLEKTIVNÍ PRÁCE

Muslimové mají povinnost pomáhat Boží víře, úplně vykonávat islámské předpisy, odvrátit útoky na islám a v každém slova smyslu oživit boj na Boží stezce. Ale člověk jako jedinec v dnešní době není schopen dosáhnout stanoveného cíle, jelikož individuální úsilí působí proti systematické a kolektivní činnosti nepřítel velmi skromně. Pak je jeho povinností, aby kolem sebe hledal lidi dobré, správné a bohabojné, kteří s laskavostí sledují Boží víru a sledují velké cíle. Známé pravidlo metodologie islámského práva říká: „To, bez čeho se povinnost nemůže dokončit, se samo stává povinností.“ Dnešní nepřátelé islámu přivedli boj proti všemu, co je islámské, k dokonalosti. Oni kontrolují veškeré lidské a materiální potenciály, což dříve nebylo myslitelné. Poznávání této skutečnosti formuje snahy na obranu islámu a muslimů. Tak dlouho, dokud mnohačetné aspekty sdružování lidí nebudeme vymáhat na připojení k některé z organizací. Naopak, bylo by to gesto náklonnosti některým organizacím a spolkům způsobené různými pohnutkami. Jistě, jedinec musí přezkoumat všechny stávající sdružení, dokud se mu srdce nesmíří se specifiky jednoho z těchto sdružení. V každém případě, pravda o nejlepších generacích islámu není snížena na jedno sdružení, organizaci nebo skupinu. Každé sdružení má něco z pravdy a dobra, co ostatní nemají. Dvě nebo více sdružení mohou dohromady vést účinnější boj za pravdu. Není dovoleno, z netrpělivosti a zloby popírat dobro, které vychází z jiného sdružení nebo vzniklé hodnoty členů, jen proto, že jsou dílem jiného sdružení. Pokud je některé islámské sdružení nedbalé podle některých předpisů pravdy a dobra, povinnost je mu uložit výstrahu, že bude opomenuto a nahrazeno. Jestli se zase z nedbalosti dostanou do zákazu, teprve potom se dostávají do hříchu. Vzpomeneme několik důkazů, které hovoří, že se pod sdružením, které je třeba

¹⁴ zaznamenali Ahmed a Bejheki

následovat, se myslí na to, které zastupuje pravdu, i když se jedná jen o lidi: Imám at-Tirmízí na konci kapitoly o závazném následování sdružení píše: " *Slyšel jsem al-Džawúda bin Mu'áze říci: Slyšel jsem Alího bin Hasana, jak říká: Ptal jsem se Abdállaha ibn al-Mubáreka: Kdo je skupina (džema'a)? Řekl: „Abú Bakr a Omar.“ Někdo namítl: Abú Bakr a Omar již zemřeli. Řekl: „Tak, tak, umřeli. Pak je tedy Abú Hamza es-Sukkerí skupinou.“* odpověděl."

Učenec Ibnu l-Kajjím ve svém díle Ighásetu l-lehefan říká: "Má někdo krásnější řeč než řeč Abú Muhammeda Abdurrahmán bin Ismaíla, známého jako Abú Sába, který ve své knize al-Hawádís we l-bid'a píše: „Následováním skupiny se rozumí následování pravdy a jejich hlasatelů, jelikož těch, kteří je následovali bylo málo a ostatních mnoho. Pravdou je to, co sledovalo první sdružení muslimů v době Božího Posla ﷺ a jeho ashabů. Nehledí se na množství inovátorů, kteří se později ukázali.“ Amr ibn Mejmún al-Awdí říká: „Byl jsem s Mu'ázem v Jemenu a neopustil jsem ho dokud nebyl pohřben v Šámu. Později jsem byl s nejučenějším člověkem, Abdulláhem bin Mes'údem a slyšel jsem, jak říká: „Držte se ve společenství, neboť nad společenstvím je ruka Alláhova.“ Pak jsem slyšel jednoho dne, jak říká: „Budou vám nadřizeni vládcové, kteří chtějí odložit modlitbu. Vy se modlete v předepsaný čas, neboť modlitba je jednou ze striktních povinností. Pak tedy se modlete s nimi a toto vám bude náfila¹⁵.“ Řekl jsem: „Ashábové Muhammeda ﷺ, nevím o čem nám tu vykládáte?“ Odvětil: „Co myslíš?“ Řekl jsem: „Nařizuješ nám společenství a upozorňuješ na ně a potom říkáš: „Modli se odděleně, jelikož je to závazek a pak modli se ve shromáždění a to ti je náfila?“ Řekl: „Ó Amre bin Mejmúne myslel jsem, že jsi nejučenější z lidí v tomto městě. Víš vůbec, co je společenství?“ Řekl jsem: „Ne.“ Řekl: „Mnozí lidé opustili společenství. Společenství je to, co je shodné s pravdou, i kdyby jsi to byl jenom ty sám."

V jiné verzi stojí: "Udeřil mne do stehna a řekl: To je těžké, mnozí lidé opustí sdružení a sdružení je to, co je v souhlasu s pokorností k Alláhu !"

Nu'ajm ibn Hamád řekl: "To znamená: Když se společenství zkaží, drž se toho, čeho se drželo předtím než se pokazilo, i kdyby jsi to byl jenom ty sám. Pak jsi ty společenstvím."¹⁶

V hadísu "Nepřestane skupina z mé ummy pomáhat pravdě", který se přenáší v obou Sahíhách s rozdílnými texty, popisuje Posel ﷺ vítěznou skupinu slovy: "bojují za pravdu", "pomáhají pravdě", "podrobují nepřátele, dokud nedojde k Alláhovu slibu", "bojují u Damašku a jeho okolí", "bojují u Kudsu a v okolí".

Imám an-Newewí v komentáři Sahíhu Muslimova o tomto hadísu píše: "Říkám: Možné je, že se skupinou myslí různé druhy věřících: chrabří bojovníci, učenci islámského práva, učenci v hadísech, pobožní lidé, ti, kteří nařizují dobro a zakazují zlo atd. Není řečeno, že budou společně. Mohou být rozmístěni v různých částech světa."

Háfiz Ibn Hadžer po komentáři an-Newewího říká slova: "Příklad toho, na co (an-Newewí) upozorňuje je hadís: "Bůh pošle své ummě na začátku každého století někoho, kdo provede obrodu víry."¹⁷ Při výkladu tohoto hadísu někteří učenci řekli, že to nemusí být na začátku století výhradně jen jeden člověk. Následně se vzpomíná Vítězná skupina. Podmínky, které jsou potřebné pro oživení nejsou v jednom typu dobra, nikde není psáno, že se obroditel nalezne jen v jedné osobě."

8.2 ÚČEL SDRUŽOVÁNÍ SE

¹⁵ nepovinná modlitba

¹⁶ Bejhekí

¹⁷ podle Abú Daúda a al-Hakíma

U každého sdružení musí být za nejdůležitější pokládáno to, aby jeho členové měli správné záměry, cíle a prostředky. Poctivost musí být hlavním iniciátorem těch sdružení, které se výhradně používají na dosáhnutí Boží spokojenosti. Cesty a záměry na obranu a šíření islámské výzvy musí mít oporu v šarí'i. Pokud jsou záměry, které se využívají odůvodněné, bez nepokornosti k Bohu, pak sdružení může uspět, dosáhne dobra, víry a odměny od Boha. Je nezbytné, aby sdružení společně s členy vědělo, že jsou zbaveni špatností a hříchů. Proto je nezbytné sledovat pohnutky, závazky a chyby. Chyby je potřeba ihned napravit a veškerou kritiku a rady, bez ohledu odkud přišly, dobře zvážit. Jistě, měli bychom brát v ohled i stupeň důvěryhodnosti rádce. Toto je klíč k úspěchu a znak, že jdeme správným směrem.

8.3 KOLEKTIVNÍ VÝKON JE LEPŠÍ NEŽ INDIVIDUÁLNÍ

Ať je důvod pro vznik různých sdružení jakýkoli a jejich program a směr je dobrý, spojení všech islámských sdružení v jedno veliké je lepší, hodnotnější a užitečnější. Mnohočetná sdružení a organizace se svými pozitivy nemohou překonat negativa, která se ukazují nejednotností. Nesouhlas je obsažen v šarí'i, neboť Bůh říká:

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

"Nebud'te jako ti, kdož se rozdělili a do sporu se dostali poté, co k nim přišly důkazy jasné - pro ty je určen trest nesmírný"

(Álu 'Imrán:105)

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا

"Přidržujte se pevně provazu Božího všichni a nerozdělujte se!"

(Álu 'Imrán:103)

إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

"S těmi, kdož rozštěpili náboženství své a stali se sektáři, ty věru nemáš nic společného! Věc jejich patří jedině Bohu, jenž jim pak oznámí, co učinili!"

(An'ám:159)

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ

وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ

"On vám uzákonil jako náboženství to, co kdysi uložil Noemu - a to, co jsme vnukli tobě a co jsme uložili i Abrahamovi, Mojžíšovi a Ježíšovi: "Dodržujte náboženské úkony a nerozštěpujte seohledně jich!"

(Šúra:13)

Rozštěpení vede k rozkolům, které snižují sílu muslimů a může být příčinou porážky od nepřátel. Bůh říká:

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

"Poslouchejte Boha a Posla Jeho a nehádejte se, abyste neztratili odvahu a neodvrátil se od vás vítr příznivý! Buďte trpělivý, neboť Bůh stojí na straně trpělivých!"

(Anfal, 46)

Negativní důsledky rozštěpení jsou:

1. Objevení se pokušení. Lidé nevědí, která sdružení zastupují pravdu. Bez užitku by jim byla víra, že všechna jsou správná. Oni tedy řeknou: "Kdyby byla všechna správná, byly by společně!" Jak potom lze ospravedlnit odchylky?
2. Strach z šíření se rozkolů mezi stoupenci různých sdružení. Pokud vůdci sdružení mají jeden pro druhého dobrá slova a myšlenky, není jisté, že se přičleněním sdružení, po určité době nezmění ve frakce. Příčinou mohou být některé obecné záležitosti, ale to pro rozumné lidi není motiv pro zlobu a nenávisť. Někdy jednotlivci nebo část duchem nepřítomné mládeže zavadávají důvody pro rozštěpování. Společnou příčinou je to, že tito lidé ve sdruženích záměrně vytvářejí zmatek. A dnes je takových mnoho! Sdružení také mohou poklesnout na tak nízkou úroveň, že budou prohlašovat jiné nevěřícími a hříšníky, stejně tak se i urážet v osobní rovině bez opravdového důvodu. Sdružení a organizace z této smutné sorty mohou odradit i ostatní muslimy. Hříšník je ten, kdo pomáhá rozštěpování a neshodám a moudře i vytrvale nepracuje na smíření muslimů. Vedení sdružení a organizací jsou zodpovědná na prvním místě. Lepší je ten, kdo první nabídne usmíření.
3. Nepřátelé využívají rozštěpenosti a rozdělení muslimů. To dělají dvěma směry:
 - a) Pokřivení obrazu o islámu. Chtějí odvrátit lidi od víry v Allaha, snaží se například rozdělit muslimy šířením dezinformací, že je islám víra nelogická, mylná a rozporuplná. Muslimům důsledkem toho nastanou těžkosti. Taktéž mohou nastat i pro nemuslimy, jelikož to pro ně může znamenat zábranu, aby přijali islám, když jim je to nabídnuto.
 - b) Jistá islámská sdružení lákají prostřednictvím poskytnutí podpory. Oni to nedělají z lásky k islámu nebo aby pomohly sdružením, nýbrž to dělají jako boj proti ostatním islámským organizacím. Některé jsou podvody a výzvou k přesvědčení, že vláda pomůže islámu. Toto je pro nás muslimy nejhorší výsledek, kterého mohou nepřátelé dosáhnout s cílem rozdělit muslimy.

9. PŘEDNOSTI KOLEKTIVNÍ PRÁCE

Vysvětlíme si pozitiva kolektivní práce. Zejména zvýrazníme aktivity, které využívají všechna sdružení v úsilí pro islám. Když by se dosáhlo takového úsilí, nebylo by nerovnosti. Obecně řečeno, kolektivní práce má přednosti, které se nemohou popřít, jelikož práce jedince není nikdy stejná jako práce kolektivu.

Mluvili jsme o důležitosti sdružování, podepřené citacemi ashábů o preciznosti těch, kteří se považují za sdružení.

Chceme zde také uvést několik důkazů ze Sunny o příkazu následovat sdružení a zákazu nejednoty:

1. Znáám je hadís Huzejfy, kde Posel ﷺ odkazuje tyto slova: „Držte se muslimského společenství a jejich vedení.“¹⁸

2. Hadís Ibn Abbáse, kde Posel ﷺ říká: „Ti, kteří vidí ve svém vedení něco, čím pohrdají, ať jsou trpěliví, neboť ten, kdo odejde ze sdružení jen o jednu píď a zemře, zemřel smrtí nevědomosti.“¹⁹
3. Hadís Omara bin el-Chattába od Proroka ﷺ, kde říká: "Kdo z vás chce, aby dosáhnul nejlepší části ráje, necht' se drží společenství. Šejtán je se samotným člověkem, od dvojice je již vzdálenější.“²⁰
4. Hadís Anase bin Málika, ve kterém Posel ﷺ řekl: "Synové Israilovi se rozešli na 71 skupin a moje umma se rozejde na 72 skupin. Všechny jsou v ohni, kromě jedné a to je tato skupina"²¹.
5. Hadís Abú Seída al-Chudrího, ve kterém Posel při hadži za odpuštění řekl: „Alláh osvětlil tvář člověka, který poslouchá moje vyjádření a pochopí je. Možná ten, který učí přivede toho, kdo bude ještě lépe rozumět. Tři věci nebudou škodit srdci věřícího: poctivost vůči Alláhu v úsilí, poctivost a porada vůdců muslimů a držení se jejich sdružení. Jejich prosba zahrnuje jejich následovníky.“²³

Třeba dodat, že ani jedno z islámských sdružení současnosti nelze označit názvem "společenství muslimů". Správně se má říkat, že jsou to "muslimská sdružení". První tvrzení vede k prohlašování ostatních muslimů za nevěřící (tekfír), což je samo o sobě přivádí dotyčné sdružení do propasti. Povinnost každého sdružení vůči ostatním je, aby věřilo, že jsou muslimové a že není dovoleno obviňovat pro chybování (fisq) a zradu či nevěru (kufr), kromě dle čtyř šarí'atských důkazů.

Všichni muslimové musí znát své šarí'atské povinnosti ke svým ostatním bratrům muslimům. Islám zakazuje napadat život, čest a majetek jiného muslima. O tom hovoří následující hadísy:

- "Muslimovi je zakázán život, čest a majetek jiného muslima."²⁴
- "Muslimem je ten od jehož jazyka a rukou jsou ochráněni druzí muslimové."²⁵
- "Kdo říká svému bratru: "Ó nevěřící!"²⁶, je jedním z nich a vpravdě na sebe přivolal nevěru."²⁷
- "Když člověk řekne: "Ztracení lidé!", on bude zatracen jako první."²⁸

Muslim musí myslet v dobrém o druhých muslimech. Není třeba sám sebe chválit nebo obviňovat z nedbalosti. Když u bratra vidí nějakou chybu nebo ošklivou vlastnost, povinen je s cílem postoupení pravdy, poradit mu a dát mu šarí'atský příklad.

9.1 USKUTEČNĚNÍ ZÁSAD SOLIDARITY

¹⁸ obecně přijímaný

¹⁹ obecně přijímaný

²⁰ Musned Ahmed

²¹ „tato skupina“ ar. Al-džama'a – skupina, která se nachází na tom, na čem byl Posel ﷺ, jeho společníci a správní následovníci z řad selef

²² Ahmed a Ibn Mádža

²³ al-Bazzár, Ibn Hibbán a Ibn Mádža

²⁴ Muttefekun alejhi, tato slova jsou částí velkého hadisu

²⁵ od Abú Hurejry zaznamenal Muslim

²⁶ stejně jako slova „žide“ či „pokrytče“

²⁷ obecně přijímaný, od Ibn Omara

²⁸ Muslim, Ahmed a Abú Dawúd

Jediný způsob, jak muslimové mohou uskutečnit solidaritu a sdružovat se je obecně skrze požadavky islámu. Bůh jim to nařizuje ve Své Knize:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ

"Pomáhejte si vzájemně ke zbožnosti a bohabojnosti a nepomáhejte si k hříchu a nepřátelství"

(Máida:2)

Jak uskutečnit solidaritu, když jsme nejednotní? Nejednotností se zabraňuje činnost v uvedeném verši. Rozštěpení vede k chybám, hříchům a nepřátelství. Rozštěpením šejtán otvírá dveře do lidských srdcí. To je pro něj daleko lehčí, než kdybychom byli společně a vzájemně se mezi sebou ctili a vážili si ostatních muslimů.

9.2 ŠÚRA (SPOLEČNÁ PORADA)

Pro jednotlivce je těžké pochopit některé skutečnosti, posuzuje-li je sám. Jeho úzký úhel pohledu ho někdy uvede v omyl. Sdružování takové problémy vyřeší. Skupinová aktivita jednotlivců s rozdílným talentem, vědomostmi a zkušenostmi je mnohem bezpečnější pro ochranu před chybováním i hříchy a zvyšuje motivaci pro pochopení pravdy. Když se objeví otázky o problémech na které nelze aplikovat šerí'atské texty a když duše budou tíhnout k pravdě, bez zkreslení a zaujatosti, pak vládne kolektivní posuzování. V takovém prostředí zmizí chybné vize a rozhodne se nejsprávnějším a nejlepším řešením, které je podepřené důkazy. Toto vybrané myšlení chrání před chybováním a i u Boha je oprávněné, neboť je nařízeno maximální úsilí, které ukládá za povinnost hledat v šerí'e. Bůh říká:

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا

"Bůh neukládá duši nic než to, co je pro ni možné"

(Bekara:286)

9.3 OSTRÁŽITOST

Doba, ve které žijeme, přinesla muslimům to, že musejí být více než kdy jindy obezřetní a připraveni na střetávání se s nebezpečími, která je ohrožují, se silami, které vedou kampaň proti nim a skupinami s protiislámským smýšlením. Kdyby se muslimové sjednotili, stali by se silou, kterou nelze podceňovat. Bůh Vznešený říká:

وَأَعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْحَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ

وَمَا تَنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفِّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تظَلُمُونَ

"Připravte tedy proti nim všechno, co schopni jste postavit ze síly a oddílů jezdeckých, abyste zastrašili nepřátele Boží i nepřátele své a jiné mimo ně, které ještě neznáte, ale které Bůh dobře zná."

(Anfal:60)

Síla je stejná v každém čase v kterém žije. Zbraně, které používali muslimové při zrodu islámu nebyly ničím ve srovnání s ničivým důsledkem zbraní, které se používají v dnešní době.

Také, kdyby muslimové zvolili dnes jedno myšlení, jedno soudnictví, jeden program, jednu vládu, jeden systém, vše by to byly cesty ke sbližování a utužování hodnot. To jim dá sílu, kterou mohou zastrašit Boží nepřátele. "...abyste tím, zastrašili nepřátele vaše i nepřátele Boha."

Muslimům není neznámo, že nepřátelé islámu dnes společně táhnou za jeden provaz. Rozdělení jsou v otázce, jak napadat islám a jeho následovníky. Denně pracují na nových metodách a postupech, kterými by mohli napadat islám a muslimy. Muslimy oslabují a rozdělují jejich přirozená vášně a touhy, předhazují se jim pochybnosti ve víře, oddalují je ze správné stezky a kazí jim mládež.

Z nejnebezpečnějších dnešních úkazů jsou jednotlivci, kteří mluví hodně o islámu, o jeho schopnosti obrany a obrození a zároveň narušují jeho zásady a stanovy. Oni předkládají argumenty, které dovolují zakázané a zakazují příkázané. Využívají přitom špinavé metody a intriky. Takto se dělají pochybnosti, posilují se špatnosti a muslimy vedou ve strach z pravdy a navádějí je proti 'ulamá a da'jům.

Mohou odolat tomuto ničení bez společné účasti muslimů, které by se nacházelo v jediném z dnešních islámských sdružení a potlačení všech forem nejednotnosti a rozštěpenosti? Toto je povinnost v každé době a tato se v posledních století ještě zvýraznila.

10. NEGATIVA KOLEKTIVNÍ PRÁCE

Již jsme uvedli některá pozitiva kolektivního působení. Ta se nemohou popřít, ani se nemůže snížit jejich důležitost. Neuvedl jsem všechny. Vytýčil jsem některé detaily o pozitivitě proto, aby bylo zřejmé, že níže jmenovaná negativa nemohou snížit jejich důležitost. Není naším cílem představit pouze nedostatky, neboť tím bychom odvraceli od společného působení. Společné působení je základem ze kterého se nesmí ustoupit. Každou negativitu v kolektivní práci se všemi postupy, příčinami a způsoby léčby si je třeba dobře prohlédnout, aby se společenství zaštitilo před nežádoucími jevy. Mlčet o těchto negativitách by bylo druhem lsti. Ke povinnosti rozpracovat je s cílem, aby jich nebylo a aby se řady společenství utužily.

Je nutno poukázat na hlavní příčiny nedostatků. Kolektivní práce sama o sobě nemůže být příčinou těchto negativit. Naproti tomu jsou jimi hlavně slabost ímánu a bohabojnosti. Zdokonalené vlastnosti da'je u každého jedince, ve většině případů, působí jako ochrana před činy, o kterých budeme hovořit. Bylo by vhodné vyložit potřebné přednosti da'je. Zmenšení a nedostatek těchto vlastností je otevřeným vstupem šejtánu do lidské duše.

Hovoříme zde tedy o negativitách, neboť osoba, od které pramení, základním komponentem společnosti. Podle jeho činů se posuzují i ostatní ve sdružení. Následky kladných i záporných činů nutně mají vliv i na kolektiv. Z tohoto pohledu, činy jednotlivce jdou na vrub celému společenství, což znamená, že jedinec, vázaný určitým společenstvím, se musí bát Boha a být sebekritický, v činech malých i velkých. Pokud se setká s nedostatky, pak napřed obviní sám sebe a potom teprve začne odpovídajícím způsobem radit i druhým. Je povinen být trpělivý vůči tomu, co nemá rád, namísto toho, aby se stal faktorem narušování společenství. Jakkoli budou nedostatky daného společenství velké, vždycky je jich méně než pozitiv. To nám činí povinnost přenést se nad drobnostmi, které se často nadměrně manifestují.

10.1 VLASTNOSTI DA'ÍJE (ISLÁMSKÉHO AKTIVISTY)

Nejdůležitější vlastnosti, kterými potřebuje da'íja disponovat:

- upřímnost vůči Bohu
- láska k pravdě vůči Bohu a též Jeho stvořením
- znalost
- stálé uctívání Boha a vzpomínání Boha (zikru lláh)
- přidržování se principů Koránu a Sunny
- přísnost pro pravdu, bez následování tužeb a výjimek
- skromnost, vytrvalost a čestnost
- jemnost, odpuštění a velkodušnost
- trpělivost a pevný postoj
- dobrý vzor
- milost a soucit
- úplné spolehnutí se na Boha
- vyhýbání se sebeklamu
- čištění duše od zpupnosti, závisti, slepého následování a spokojenosti s vlastním názorem
- ochota obětovat pro pravdu
- vyhýbání se funkcím a moci
- opovržení sebestřednosti

Da'íja musí kontinuálně porážet své ego (své žádosti), aby tyto veliké vlastnosti našly své místo v jeho chování a aby nebylo ostatních negativ. Úplnost lidského ducha je dosahována cestou krocení chťičů. Je-li služebník upřímný, přeje-li si vedení od svého Pána, zajisté nalezne plody takového odříkání ve štěstí, pomoci a vedení Vznešeného Alláha:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

Ty, kdož k vůli Nám se usilovně snaží, ty věru povedeme po cestách Svých. A Bůh zajisté je s těmi, kdož dobro konají.

(Ankebút:69)

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ

Však těm, kdož po cestě správné jsou vedeni, těm Bůh posílí jejich vedení a dá jim bázeň Boží.

(Muhammed:17)

نَحْنُ نُقْصِدُ عَلَيْكَ نَبَاهُكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاَهُمْ هُدًى وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُو مِنْ دُونِهِ إِلَهًا لَقَدْ قُلْنَا إِذْ شَطَطًا

My vyprávíme ti příběh jejich pravdivě; vždyť mladíci to byli, kteří v Pána svého uvěřili, a jejich vedení po cestě správné jsme upevnili. A srdce jejich jsme posílili, když vstali a řekli: „Náš Pán je Pánem nebes a země a nikdy nebudeme vzývat božstvo jiné kromě Něho, jinak bychom lež nehoráznou hovořili.

(Kehf:13-14)

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ

vždyť Bůh je věru s těmi, kdož jsou bohabojní, i s těmi, kdož dobré konají.

(Nahl:128)

Najdou-li se tyto přednosti ve větší míře u jednoho společenství, pak má toto větší možnosti zabránit nemocem, které jej mohou oslabit, či zničit. Existující nedostatky v těchto přednostech jsou důvodem vzniku puklin vevnitř takového sdružení. Slabost víry je základem všech negativností. Podrobněji uvedeme některé z nedostatků, které se objevují u jedinců při kolektivním působení.

10.2 LÁSKA K VŮDCOVSTVÍ

Jedinec občas touží po nějaké funkci nebo pozici v rámci sdružení. Touha po pozici, nebo prestiži může být vrozenou sklonností. Když ambiciózní člověk, i když je to zavrženíhodné, z touhy obsadí nějakou pozici, stane se méně škodlivým a zlým. Avšak, hledá-li toužebně funkci, nebo pozici uvnitř sdružení, založeného na principech bohabojnosti, ruší tím světlou minulost a odkrývá tím neupřímné motivy svého přidružení se k němu. Konečným cílem společenství je uctívat Boha a dosáhnout Jeho spokojenosti. Tento úkol plnili také proroci v pohledu výzvy k Boží víře a není pochyb, že jde o chvályhodné úsilí. Ve věrohodném hadise od Ka'ba bin Málíka al-Ansářího stojí, že Prorok ﷺ řekl: *„Ani dva hladoví vlci mezi stádem ovcí nemohou učinit více škod než člověk honící se za majetkem a pozicí (ve víře).“*²⁹

Touha po pozici se odráží ve sklonu dosahovat ve sdružení vysokého postavení. Někteří smýšlejí, že základním cílem sdružení není uctívání a osvěta, nýbrž výdělek a funkce. Člověk nemůže pochopit tato fakta, oslabí-li jeho ímán.

Rovněž touha po postavení se odráží hledáním určité práce napořád anebo určitých pravomocí pro druhé. Takové zavrženíhodné prostřednictví pro druhé není kvůli jejich schopnostem a možnostem pro danou práci, ale kvůli náklonnosti, příbuzenským vztahů, pohlaví apod. Některým se zdá, že sdružení je dílem dědictví a nemůže v sobě najít lepší a schopnější kádry, než je. To vše je následek slabosti víry a opomnění šarí'atských norem a pravidel.

10.3 PLACENÍ PRÁCE

Člověk často ztrácí pocit, že je ve společenství, či sdružení. Zapomene, že sdružení není stát, který má veliké materiální potenciály. Sdružení má omezené potenciály a tyto přežívají s pomocí donací, dobrovolných darů a členských poplatků. To je velmi skromné a nedostatečné k pokrytí všech materiálních výdajů sdružení (aktivity, osvětová činnost, nutné potřeby členů). Mohou se pozorovat jedinci, kteří stále hledají výplatu a odměnu za aktivnosti. Když se od nich žádá, aby vykonali určitou práci, nepřejí si ji vykonat, bez ohledu na své schopnosti, dokud se jim nepoplatí výdaje, i když jsou reálně schopni je sami unést. Zapomínají, že boj tělem a majetkem je požadavkem naší víry. Pokud by byly pocity jejich náboženství a ímánu bdělé, nebylo by jim zatěžko utrácet na cestě Boží, neboť by znali velikost odměny za majetek, kterým se přeje dosáhnout spokojenosti Pána světů. Takto by oživilí úsilí na cestě Boží, pomoc v získání pokornosti Bohu a doručení víry lidem. Ukázat dobro vyzdvihuje stupeň toho, kdo ho ukázal na stupeň toho, kdo jej činí. Hadís Abú Mes'úda al-Ansářího říká: *„Kdo ukáže dobro, má stejnou odměnu jako ten, kdo jej učiní.“*³⁰ Proto je ten, který pomáhá svým tělem a majetkem přednějším, aby byl odměněn, přednějším, než ten, který pouze ukazuje na dobro.

²⁹ zaznamenali Ahmed a Tirmizí jako hasan-sahíf

³⁰ Sahíf Muslim

10.4 NELOGIČNOST

Největší nespravedlností v životě může člověk učinit sám sobě svázáním se se zvyklostmi chování, které ovládají jeho život. Pak se stává otrokem těchto návyků a z jejich okovů se lze jen těžko zachránit.

Návyky jsou v rámci šarí'atské právní terminologie definovány jako „zkrášlující věci“ na rozdíl od „nutných“ nebo „obyčejných potřeb“.

Dnes se to nazývá luxusem a zanechání luxusu nepřináší žádnou škodu. Těžké je opustit návyky rozkoše a dostatku, potom, co byly převzaty od prostředí života. Návyky jsou velkým břemenem, jejichž následky nejsou chvályhodné. Kolik jsme jen viděli nešťastníků, kteří utrácejí svůj čas a majetek a vyčerpávají tělo při uspokojování tužeb?

Osoba s omezeným příjmem nemůže vynakládat velké výdaje, které často dosahují mnohadenního výdělků. Taková osoba je vzorem a zároveň i pokušením pro ty, které vychovává, protože se v ní a v její výzvu postupně ztrácí důvěra. Da'íja se musí vyvarovat pochybných věcí a obzvláště jasných zákazů. Pokud se jich nebude střežit, ti, které vychovává, půjdou jeho cestou a dovolí sobě to, co i on sám sobě dovolil. Budou ho slepě následovat ve chtíčích a v pochybných věcech. To je produkt špatného vzoru a tento je hlavním důvodem pro pokušení. Da'íja musí být důvodem pro dobro, nápravu stavu a opravení chyb. Ti, kteří jsou pokoušeni návyky, zapadají do ohromných dluhů. Někdy jsou přinuceni prodat vybavu domácnosti, aby uskutečnili vlastní přání a uhasili plamen rozbouraných tužeb. Před vším tím by byli zachráněni, byli-li by rozumnými.

Tento jev se projevuje různými způsoby, neboť existují i jiné nelogičnosti, mající negativní vliv na práci člověka v rámci společenství. Hluboce zařezaná přání ega za tímto světem a za uspokojením tužeb, dojdou-li konfliktu se závazky a úkoly, vedou k nedbalosti.

V takové situaci je člověk nucen najít výmluvu, kterou od sebe odvrací pokárání. Někdy ji najde, jen aby uspokojil tato přání, ale, nezapomeňme, on je da'íja. Svůj život však nepodřizuje šarí'atským povinnostem, nýbrž návykům, které získaly zvláštní formu. Jeho spánek, probuzení se, odpočinek a zábava by měly být vedlejšími ve vztahu k zadaným závazkům, jedná-li se o to, co Bůh a Posel Jeho ﷺ přikázali, nebo o tom, co je určeno přistoupením k dotyčnému společenství. Takoví da'íjové musejí dávat pozor na své aktivity a dávat jim přednost před osobními ambicemi. Mu'áz ibn Džebel řekl Abú Músáovi: „*Pokud jde o mne, jsem aktivní a také spím. V to, v co doufám ve snu, doufám i v bdělosti.*“ Ve druhé verzi stojí: „*Účtuji sám sebe za spánek stejně jako zúčtuji sám sebe za aktivnost*“³¹ (tedy hledám odměnu v odpočinku stejně jako v práci.)

Podle výše uvedeného shledáme, že někteří da'íjové sami sebe našli v protichůdnosti a to ze dvou aspektů:

1. vykazují loajalitu, pokornost a oddanost společnosti a zároveň konají činy protivící se islámské výzvě. Jejich životní návyky je přivedly k překročením odporujícím cílům a úkolům, obzvláště zná-li se, že společnost ani od jednoho jedince nestrpí nepřístojné chování. Společnost od jedince vyžaduje, aby se duchovně povznesl na odpovídající stupeň, což vyžaduje boj proti vlastnímu egu, čištění duše, vykazování dobrého příkladu a zdokonalení muslimské osobnosti.
2. Každý jedinec vyzývá k lásce a blahosklonnosti vůči bratrům ze sdružení. Avšak takové tvrzení musí být podepřeno důkazem! Kde se nalézá důkaz takové lásky pro ty, kteří plýtvají hojnými majetky na luxus, zatímco zároveň jiní jedinci v témže sdružení

³¹ al-Bucháří, Muslim, Abú Daúd a Ahmed

pro sebe nemohou zajistit základní životní potřeby? Proč nekrotí své tužby a nepřesměrují nadbytek těm, kteří jsou potřební, aby jim byly zajištěny materiální segmenty života? Proč tohle neutvoří důkazem upřímné lásky a blahosklonnosti vůči bratrům v rámci sdružení? Rozdělení majetku, který je nadbytečný, vychovává k útratě a rozdělování v souladu se spokojeností Boží. Namísto plýtvání, obětování majetku jim bude přínosem, stejně jako jejich bratřím, v bližší, nebo daleké budoucnosti. Rozdělením nadbytku zkrátí vřící tužby, čistí své duše od chorob a stávají se dobrým příkladem pro ty, které mají vychovávat. Jsou vzorem i těm, kteří je považují za obroditele, kteří obětují to, co druzí obětovat nepřejí.

Aby se napravil tento nedostatek, je nezbytné, aby sdružení byla rozhodna vůči nepřístojnému chování. Směrnice musejí být precizní, stejně jako boj proti zlým návykům musí být dílem programu, který ani nepobuřuje, ani neuklidní. Se správným přesvědčením se zaujme pozice vůči těmto negativitám, což se obzvláště vztahuje na činy osob, které samy sebe považují za misionáře Boží víry.

Soustavnými pokusy a vynakládáním úsilí ve výchovu, s Boží vůlí, zajisté přichází požadovaný efekt.

Je třeba, aby sdružení znalo prameny příjmu osob, které utrácejí ohromné prostředky na účely, které jsme výše vzpomenuly a zároveň tvrdí, že jejich příjmy jsou omezené. Tehdy by se, popravdě, zamezilo nejasnostem u ostatních členů sdružení. Kontrola a výchova definitivně přetínají všechna předpokládaná pokušení a uzavírají šejtánu vstupy do lidských duší.

10.5 STRACH Z KRITIKY

Aktivita v rámci sdružení se činí prováděním závazků s cílem zachování solidarity. Úspěch sdružení je podmíněn provázaností a vyjádřením oddanosti jedinců. Nedostatek, který může poškodit sdružení je zapříčiněn, ve většině případů, nepokorností a nevykonáváním pověřených úkolů. Jedinec občas vykonává povinnosti pouze kvůli strachu z kritiky, nebo narušení jeho postavení, nikoli z pokornosti, lásky nebo přiblížování se Bohu. Působení se pro něj stalo symbolem sounáležitosti se sdružením. Strach od příkoří je znakem nesoudržnosti. Stejným způsobem on vykonává i další úkoly. Na takové neměla vliv dlouhodobá výchova a tito nehledají očištění duše cestou kolektivní práce. Jejich aktivity, kvůli způsobu, jakým postupují, ztratily požehnání. Konají přes vůli, bez lásky, zájmu a oběti. Působení tak ztrácí smysl upřímnosti vůči Bohu. Vztah takových jedinců ke sdružení se stal pouze formálním a příslušnost ke sdružení bezúčelnou, či dokonce druhem hry. Nechápu, že porušují smlouvu, ke které se zavázali, že na sebe převezmou břemeno a vydělávají hřích. Bylo by lepší, aby své závazky vlekli s sebou, než aby pokračovali v chybném působení.

10.6 NETRPĚLIVOST

Když se člověk vydá bočními cestami, kvůli rozličným duševním a materiálním důvodům, nebo kvůli slabosti své víry, nepřeje si, aby mu byla směřována obvinění z neschopnosti a nepracování. Pak pro sebe hledá východisko. Začíná pátrat po negativitách a vynášet je před těmi, kteří jsou slabí a odbojní vůči jevům a činům v rámci sdružení. Tyto negativnosti pak učiní ospravedlněním pro nepracování a nedbalost. Nestačí jim, že se vzdali slabosti, ještě tuto nemoc, cestou šuškáni a tajných rozhovorů šíří mezi svými

stoupenci. Vevnitř sdružení se pak formuje lobby, které začne narušovat pořádek cestou vytýkání chyb a nedostatků.

Sdružení se začne zatěžovat chybami těch, kteří je činí a zároveň tvrdí, že jen oni jsou schopni vidět a léčit problémy, vynášet správné názory, kterých, zajisté, celé sdružení nemůže dosáhnout.

To se stává, přemůže-li jednotlivé členy slabost a bude příčinou pasivity a destrukce.

11. PŘÍČINY KOLAPSU

Ztrácejícími jsou ti, kterým výchova, po vstupu do společenství, nevykořenila choroby srdce a zavrženíhodné výchovné návyky.

Z nejnebezpečnějších chorob jsou následující:

1. Oddávání se vezdejšímu tužbám. Člověk, který ambiciózně pozoruje výzvy tohoto světa, je zajisté nalezne skrze působení ve sdružení, ke kterému náleží. Když přejde určitá časová perioda, uvidí, že sdružení jen bere a nic nedává, protože se od jedince žádá, aby vkládal svůj majetek, život a volný čas na cestě Boží. Tehdy již nevidí dosažení svého cíle možným a postupně se začne vymaňovat z oddanosti, hledaje cestu, jakou by nejspíše utekl.
2. Neodpovídající prostředí. Některé zvyklosti, které vejdou do osobnosti člověka jsou blízké džáhiljí³² než islámu (jako nacionalismus, fanatizmus mezhebů atd.) Společenství musí být očištěno od takových jevů a oceňovat je výhradně skrze šarí'atská pravidla. Vznešený říká:

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

Avšak nejvznešenější z vás před Bohem je ten, kdo je nejbohabojnější - a Bůh je vševědoucí a dobře zpravený.

(Hudžurát:13)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ

تَأْوِيلًا وَالرَّسُولَ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ

Vy, kteří věříte! Poslouchejte Boha a poslouchejte posla a ty, kdož mezi vámi mají autoritu! A jste-li ve sporu o nějakou věc, předejte její rozhodnutí Bohu a poslu - jestliže věříte v Boha a v den soudný! A to bude nejlepší a povede k nejkrásnějšímu výsledku.

(Nisá':59)

Jedinec pocítí těžkost, když uvidí, že sdružení nebere v potaz to, co on považuje za důležité. Skoro že nemůže vydržet a žít v takovém prostředí. Tehdy začne hledat východisko pro návrat ke starým ambicím. „Kdo se navykne na zápach, nemá klidu, dokud ho znovu nezacítí. A kdo na něčem dospěje – na tom i zešediví.“

3. Zahleděnost do vlastního názoru. Toto je jedna z nejnebezpečnějších chorob, která může člověka potkat. Pokud se jedinec nepodřídí názoru sdružení, obzvláště, působí-li sdružení na principu šúry, neustále ho bude obviňovat z nezralosti a neschopnosti chápat užitek. Společná práce neuspěje, dokud jedincům vládnou špatné návyky. Láska k vlastnímu názoru je láskou k sobě samému. Tato láska představuje jeden druh

³² nevědomost, doba před prorockým působením Muhammeda

klamu, protože zamilovaný sám do sebe se nestará o ideje druhých jedinců, či dokonce celého sdružení. Vskutku, láska k vlastnímu egu ho nutí ponižovat a podceňovat druhé. Pokud názory budou protichůdné chťičům a ambicím do sebe zahleděných, pak si tito začnou vymýšlet obvinění z nesprávného směřování a nekompetentní šuru sdružení. Jejich ospravedlnění pro opuštění společnosti je ve výmluvě, že sdružení není na dostatečné úrovni, která zasluhuje loajalitu a zahrnutí se ve společnou práci. Posel oznamuje, že se objeví nehezká vlastnost (zahleděnost do vlastního názoru), když se lidé pokazí. Abú Sa'leba al-Hušení vypráví, že Posel ﷺ řekl: „...nýbrž domlouvejte se o dobru a zamezujte mezi sebou zlu. Když pak uvidíš zbožnou lakotu, následování tužeb, dávání přednosti tomuto světu a zahleděnost do vlastního názoru, stráž se hříchu!“³³

4. Chybné chápání cílů společnosti. Cíle sdružení jsou náprava stavu, výzva k Boží víře, odvrácení útoků na islám, výchova členů a náprava chybných chápání islámu u obyčejných lidí. Vedle těchto, si může sdružení zadat ještě další cíle. Nejasnost těchto cílů spolu s nefundovaností jak je provést, svádějí některé k tomu, aby obvinili sdružení z neschopnosti, zvláště prošlo-li dlouhou dobou práce pro islám. Takoví pořád kritizují a bouří se proti stavu ve sdružení. Někdy znají cíle sdružení, ale nechápou jejich velikost a důležitost, ani s nimi nejsou spokojeni. Proto smýšlejí, že vítězství je daleko a pospíchají obrat nedozrálé plody. Zapomínají, že etapa ve které se nacházíme, musí být úplná, abychom přešli do následující. Takové činy se protíví Božím zákonům v přírodě i v kosmu. Výstavba správné osobnosti, na které se zakládá správná společnost je základem vznešených sklonů k jejichž realizaci nutně spěje každé sdružení. Jak ponechat přání těch, kteří „tlačí na pilu“ a bezdůvodně urychlují proces zrání k výsledkům před konsolidací jejich příčin? Pokud pohlédneš pečlivě, uvidíš, že takové osoby znají pouze kritiku, obviňování, averzi, neodpouštění a špatný názor o jiných. Jejich úsilí a výsledky jsou téměř nezatelné.
5. Šuškáni si. Člověk někdy zapomene na šarí'atský způsob rady. Kdykoli vidí u svého bratra rezervu, nebo vadu, pak je potřeba mu co nejdříve poradit a uvést ho na správnou cestu. Jde o gesto upřímné lásky ve jménu Božím. Tento význam je někdy nepřítomen v myšlení jedince. Rada se pak přetváří v hříšné přišeptávání a pomluvy sdružení, respektive jednotlivých jeho členů charakteristikami, které jsou jim nemilé. Přišeptávání pomáhá šíření špatného smýšlení, skrývá pocity, oslabuje duch a zapříčiňuje nedůvěru. Lidé se často přišeptávají nepravdou, někdy také mají šarí'atské oprávnění. Někdy si chybně vyloží nebo neznají podstatu problému. Když by pocítili tíhu takových a jim podobných činů, ani by jim nemohli najít ospravedlnění. Slabost víry je důvodem těchto morálních poklesků. Nehezké jevy přinášejí společnosti těžkosti a produkují vnitřní neshodu. Avšak tyto jevy v sobě nesou i kus pozitivita, neboť se odlišují špatní od dobrých. Přetrvání špatných se všemi pokušeními a skrytými příčinami přinášejí sdružení těžkosti a rozmnožují odpovědnost a úkoly.

11.1 NEGATIVA, JEJICHŽ PŘÍČINOU MŮŽE BÝT SAMO SDRUŽENÍ

Existují zatím neuvedená negativa. Důvodem jejich objevení se může být samo sdružení. Stávají se bez vůle a zapříčiňování sdružení, kvůli programu, způsobu působení nebo omezeným možnostem. Zde jsou některé:

³³ Tirmizí a Abú Daúd

1. Pád před výzvami.

Sdružení někdy vybídne členy k vykonání úkolů, které bývají příčinou jejich vyniknutí a posílení jejich vazeb s mocí, takže nemohou odolat před výzvami materiálními, před láskou k pozici a sebezviditelně. Stát je přitáhne nabídkami typu majetku a pozice. Oni pokleknou, dávaje tak přednost užitkům tohoto světa před oddaností sdružení. Bohužel, většinou zůstávají ve sdružení, ať si to ono přeje, či nikoli. Proto se sdružení začnou připisovat nedostatky i přednosti, vedle toho, že oklamání jsou szdálení a vytržení z jeho těla. Sdružení nepotřebue vystavit takové své členy léčkám, nýbrž s nimi musí zůstat v kontaktu, s plnou pozorností a připomínkou Boha, Soudného Dne a přijatým povinností. Třeba se snažit, aby jejich víra vzrostla a našlo se pro ně, při vykonání jejich funkcí, uctivé a dobré prostředí. Možná se tak zachrání před úplným pádem. Sdružení tím nachází omluvu před Bohem.

2. Přehnaná láska.

To je jev, jež mnozí členové sdružení počítají jako přednost, avšak ve skutečnosti jde o negativum a důvod chybného ocenění je nepodloženost tohoto jevu na základech šarí'y. To je krajně nebezpečné, protože islám nařizuje obecně oddanost všem muslimům a zřeknutí se nemuslimů. Když se oddanost svede na výhradní loajalitu k určité skupině nebo sdružení (tj. zvláštní oddanost bude příčinou ztráty všeobecné oddanosti), to je podobno džáhilíjské výhradnosti, na kterou islám přísně upozorňuje. Jako by ti, kteří jsou mimo sdružení byli bez víry, nebo neúplné víry! Nebo jako že si snad někdo přeje říci: „Kdo není s námi, je proti nám.“ Sdružení je povinno obeznámit svým členům vzájemné vztahy muslimů, lásku a nenávist ve jménu Boha, aby méně rozumní jedinci netrpěli.

3. Nevykonané aktivity.

Láska k islámu je u většiny obyčejných lidí velká. Obzvláště u mládeže, jejíž srdce hoří žářem a láskou pro víru. Takoví brzy odpoví sdružením, která promovují výzvu a ochranu Boží víry. Myslí si, že skoro není obránců víry, že zájmy lidí jsou dnes hlavně materialistické, že převládá neznalost a že se učenci věnují sami sobě. Tehdy si pomyslí, že jejich přidružení se ke sdružením, které vybrali a naplní prázdná místa ve všech doménách činnosti. Zájmy a přání lidí jsou různorodé. Někteří příslušníci sdružení se zajímají o aktivity, které jim odpovídají (např. výchovou, naukou, politikou atd.) Pro sdružení je těžké narýsovat program, který zcela pokrývá všechny možné aktivity. Aby přešlo této těžkosti, podle priorit, musí být některé aktivity ponechány stranou. To, bez pochyb, nesplňuje všechna přání. Proto jsou někteří členové nespokojeni a cítí se nedobře a začnou tím trpět. Sdružení není schopno výchovou a programem zaplnit tento nedostatek. Nespokojení tehdy začnou mluvit proti sdružení, protože ho považují za nedbalé. Zejména se tak stává, když seznají, že je příslušníci ostatních sdružení překonali v určitých aktivitách. To je zcela demoralizuje, takže se jen bez vůle dávají do pohybu a práce. Cítí, že tento nedostatek je hlavním důvodem rozestavenosti, pasivity a neúčasti na aktivitách. Sdružení je přilepena etiketa za neschopné vykonávání povinností. Tento jev vyžaduje od sdružení, aby dobře promyslelo způsoby léčby a aby uzavřelo šejtánu veškeré přístupy, jakými může vcházet. Možná vzpomnutí jedinci zastupují pravdu, neboť hledají aktivity, kterými mohou zdokonalit své osobnosti. Myslím, že na tato přání musí přijít odezva, protože takové osobnosti jsou lepší, než ty líné a ignorující. Vystačí si i s minimálními podmínkami v rámci společenství, kvůli splnění aktivit, které považují za prioritní. Zpětný výsledek aktivit není jen jejich, ale na prvním místě připadá sdružení. Pokud sdružení neobráti svou pozornost k této problematice, takovíto jedinci v něm dlouho nezůstanou, protože dostanou pocit, že sdružení se o ně nestará a že ono není to, od kterého očekávali, že jim dá zelenou. Existence více sdružení v terénu je nutí, aby

přecházeli z jednoho do druhého a hledali „to pravé,“ které jim pomůže v realizaci životního snu. Zde přichází k vyjádření solidarita, bratrství, ímán, čistota duše, láska vůči vzájemnému obohacování se a vzájemné korekci stanovisek všech islámských sdružení. Každé sdružení má něco, co to druhé nemá. Když by byla solidární, členům různých společností by bylo umožněno sednout si společně a být si k užítku znalostí a získanými zkušenostmi. Takový postup není zpronevěrou oddanosti, léčkou, nebo sejitím z cesty vlastní společnosti. Potenciály by se tehdy zvětšily a každý jedinec by, bez ohledu na sdružení, ze kterého pochází, mohl uspokojit přání provozovat určitý druh aktivit, ke kterým cítí přízeň. Tak by všichni společně sloužili islámu, protože islám od muslimů vyžaduje různé schopnosti a nadání. Aktivity jsou v islámu mnohé, jejich realizace vyžaduje společné úsilí a práci, kterou se získává Boží spokojenost. Muslimové musí pracovat společně na realizaci velikých cílů. Muslim nesmí být egoistický a musí pomyslet, že získání Boží spokojenosti je realizovatelné pouze způsobem, který on sám vyznačil. Dokud se vede polemika okolo způsobu práce, nebo jiných druhořadých jednotlivin, které nenarušují základy, muslimové musejí být zajedno. Váhou u Boha je bohobojnost. Bůh říká:

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

Avšak nejvznešenější z vás před Bohem je ten, kdo je nejbohobojnější - a Bůh je vševědoucí a dobře zpravený. (Hudžurát:13)

Bohobojností nikdo nemůže vládnout. Svatý Korán na mnoha místech podrobně hovoří o bohobojných:

أَمْ ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ

يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Alif lám mím! Toto Písmo, o němž pochyby není, je vedením pro bohobojné, kteří v nepoznatelné věří, modlitbu dodržují a z toho, co jsme jim ušetřili, rozdávají, kteří věří v to, co bylo sesláno tobě, i v to, co bylo sesláno před tebou, a pevně jsou o životě budoucím přesvědčeni, ti Pánem svým jsou správně vedení a ti budou blažení.

(Bekara:1-5)

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ

وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ

وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالصَّرَاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَٰئِكَ

هُمُ الْمُتَّقُونَ

Zbožnost nespočívá v tom, že obracíte tváře své směrem k východu či západu, nýbrž zbožný je ten, kdo uvěřil v Boha, v den soudný, v anděly, Písmo a proroky a rozdává z majetku svého bez ohledu na lásku k Němu příbuzným, sirotkům, nuzným, po cestě (Boží) jdoucím, žebrákům a na otroků vykoupení, a ten, kdo modlitbu dodržuje a almužnu udílí. A zbožní jsou ti, kdož úmluvy své dodržují, když je jednou uzavřeli a v protivenství, v neštěstí a v dobách násilí jsou trpěliví - to jsou ti, kdož víru pravou mají, a to jsou bohobojní.

(Bekara:177)

وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَعْفَرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ الَّذِينَ يُتَّقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالصَّرَّاءِ
وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ
فَاسْتَعَفَرُوا وَالدُّنُوبَ وَمَنْ يُعْفِرِ الدُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ

Pospíchejte k milosti od Pána svého a k zahradě, jejíž šířka se rovná nebesům a zemi a jež připravena je pro bohobojné, kteří rozdávají almužny ve štěstí i v neštěstí a kteří krotí hněv svůj a odpouštějí lidem. Bůh věru miluje ty, kdož dobro činí, a ty, kteří potom, co spáchali hanebnost či sami sobě ukřivdili, vzpomínají Boha a prosí Jež za odpuštění hříchů svých - neboť kdo jiný může hříchy odpustit než Bůh - a kteří nesetrvávají vědomě v tom, co provedli.

(Álu 'Imrán:133-135)

Toto jsou některé z předností bohobojných, uvedené v Knize Boží. Jimi Bůh popsal Své upřímné služebníky. Čím jsou tyto vlastnosti hojnější, tím je bohobojnost větší. Opravdové bohobojné zná toliko Bůh. On je Svědkem činů Svých služebníků, jejich upřímnosti a lásky k pravdě. Proto upozorňuje na samochválu:

هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَىٰ

a znal vás dobře už tehdy, když vytvořil vás ze země a když jste byli zárodky v lůnech matek svých. Nepovažujte tedy sebe za očištěné! A On nejlépe zná ty, kdo jsou bohobojní.

(Nedžm:32)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُمْ بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَلَا يَظْلُمُونَ فَتِيلًا

Což jsi neviděl ty, kteří se vydávají za čisté? Nikoliv, jen Bůh očišťuje toho, koho chce, a nikdo nebude ošizen ani o slupku pecky datlové.

(Nisá':49)

4. Problém programu

Není pochyb, že každé sdružení, které dovolí přístup těm, kteří si přejí přidružit se k němu a stát se jeho dílem, za držení se toho, k čemu je toto nabádá, musí vzít pod svá křídla lidi rozličných intelektuálních úrovní, kteří existují i ve společnosti jako takové.

S ohledem na to, že sdružení následuje určitý program, kterým zavazuje též své příslušníky, narazí na veliké problémy. Naučný program, který se všeobecně vyloží všem členům formuje hlubokou propast, neboť sdružení shromažďuje intelektuály, studenty, dělníky, lékaře, inženýry apod. Úroveň jejich intelektu, stejně jako stupně poznání, se jasně liší. Je-li pochopitelné, aby byl program jednoho intelektuála a jednoho dělníka jeden a tentýž? Pokud to sdružení učiní, pak nedostalo právům každého jedince. Sjednoceným programem nebude moci uspokojit a shromáždit všechny vzpomenuuté kategorie.

Je-li program dostatečný k uspokojení potřeb určitých intelektuálních skupin, není dostačující, aby uspokojil potřeby ostatních. To zapříčiňuje velikou prázdnotu, neboť program je, z tohoto ohledu, neúplný. Některým se takový program bude zdát nudným, takže se od něj odkloní, nebudou se zajímat a nebudou dávat pozor. Pocítí, že ztrácejí čas zbytečně a mrhají úsilí na nepotřebné věci. Pokornost je, možná, bude ponoukat k tomu, aby po určitou dobu plnili stanovený program, avšak, kvůli pocitu neúčinnosti, to nebude trvat dlouho. Zcela jistě uvidí, že utrácet čas pro jiné věci je užitečnější a

přednější. Pak si mohou vymyslet výmluvu pro nepokornost, ale i přesto budou nadále sympatizovat se sdružením a plnit některé své povinnosti, např. materiální.

Sdružení musí léčit tyto nedostatky, neboť je nevyhnutelné, aby skrze svůj program uspokojilo všechny intelektuální úrovně. Každá jednotka a každá intelektuální kategorie má své právo. Řešení této problematiky je znakem záměru, aby každý člen zůstal zcela oddán a pevně svázan s celkem. Sdružení se bude vyhýbat každému druhu vnitřního rozkolu, či špatných vztahů. Stejně jako je i místo jednotlivých elementů v celé stavbě pevný, tak i sdružení bude usilovat, aby pozice každého jednotlivce byla co nejpřirozenější. Ve shodě se slovy Božími:

فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ

proč by se z každé skupiny nemohl vypravit jeden oddíl, aby se lidé z něho poučili o náboženství
(Tewba:122)

Tato slova povínají kolektiv vědeckou prací, která je povinností kolektivu (fardu kifája), aby tento vybral skupinu, která se bude věnovat hledání znalosti. Oni převezmou šarí'atské podoby působení (jako je vyučování šarí'atským znalostem, vydávání právních výnosů, souzení ve vnitřních sporech a náboženské osvěty šarí'atskou znalostí). Sem spadají i ostatní komponenty, které se nemohou realizovat bez široké znalosti islámských nauk. Sdružení takovým kádrům splňuje prázdná místa se objevila kvůli nedbalosti vůči vědecké metodě.

Nevěříme, že je to pro sdružení těžké učinit, neboť toto je minimální podmínka pro potírání nedostatků, o kterých jsme hovořili předtím.

5. Mezi dvěma krajnostmi – nedbalostí a přeháněním

Jedinci se také od sebe navzájem liší tím, jak v práci pro sdružení vynakládají úsilí a prokazují oddanost. Někdy mají skoro stejný potenciál a skoro stejná ustanovení. Oddávají se neustálé aktivitě, bez ohledu, jedná-li se o cestování, nebo ne. Někteří zanechají studia anebo služební práce proto, aby se zcela oddali určitým aktivitám, které jim určí sdružení. Někdy zanechají i svých závazků vůči rodině a dětem a častokrát nedbají ani na sebe.

Sdružení nachází veliká prázdná místa a pro jejich vyplňování nemá kádry. Pak těmto, jinak aktivním jedincům, staví jako břemeno ještě další, dodatečné povinnosti. Pak tito ztrácejí pocit oddanosti a přívrženosti. Z tohoto jevu pak vycházejí další nutné následky:

- a) Nedokončení práce. Mnoho mimořádných povinností s ohledem na psychický tlak, časový přes a mimořádné úsilí, zapříčiňují nedokončení práce. Člověk má omezené schopnosti a navalení povinností nad tento rámec narušuje Boží zákon přírody. Výsledek úkolů v takové situaci je nedostatečný a brzy zmizí beze stop. Ukáží se mnohé nedostatky kvůli kterým úspěch ještě nějakou dobu trvá. Možná se negativa ukážou teprve po určitém čase, kdy je již není možno léčit.
- b) Vypnutí, únava a vyčerpání. Přehánění v práci negarantuje vytrvalost. Nevyhnutelně dojde k vypnutí, únavě a vyčerpání. Posel upozornil na takové činy a objasnil jejich nebezpečí ve své životní praxi. Upozornil také na lenost a nepracování a řekl, že je lepší držet se středu bez přehánění a zanedbávání. Takový postup je šarí'ou odsuzován a osobě, která přehání není potřeba poskytovat podporu. Co se však stane tehdy, když se povinnosti zmnohonásobí a budou příčinou úplné neschopnosti? Jakkoli jsou srdce připravena a

žádostiva práce, nevyhnutelně jsou pokoušena únavou, která ústí v rozvlácnost a malátnost. Zde je nezbytno vzpomenout několik hadísů, které upozorňují na přehánění. Jsou světylkem se kterým vkročíme do tmy a ony nám znemožňují, abychom sešli z cesty, kterou nám načrtl nejlepší z lidí, Muhammed ﷺ.

- Abú Hurejra vypráví hadís, kde Posel ﷺ řekl: „Pro každý čin je potřeba aktivita a po každé aktivitě přichází slabost a lenost. Pokud ten, který koná, bude vytrvalý a bude sklon správnosti, mějte naději v jeho úspěch. Avšak pokud se na něj bude ukazovat prsty (tím že bude přehánět v konání určitého činu, aby byl znám po uctívání a odříkání), neberte naň ohled (tj. nepočítejte s ním, protože se přetvařuje).³⁴“
- Posel ﷺ v hadise od Abú Hurejry říká: „Tato víra je lehká. Nikdo nebude přetížen vírou, aby ho ona nepřemohla. Postupujte správně, zblížujte se a veselte! Pomáhejte si při vykonávání uctívání zrána i odpoledne, stejně jako s činy zvečera.“³⁵
- V hadísu Abdulláha ibn Amra bin al-Ás stojí: „Posel Boží ﷺ mi řekl: „Jsem zpraven, že se ve dne postíš a v noci se modlíš.“ Řekl jsem: „Ovšem, Posle Boží!“ Řekl: „Nečiň tak, posti se a přerušuj dobrovolný půst, spi, ale také se modli. Tvé tělo má na tobě své právo, tvé oko má na tobě své právo, tví hosté mají u tebe svá práva. Můžeš se postit tři dny v každém měsíci. Za každý dobrý čin máš desetinásobnou odměnu a to se započítává jako nepřerušovaný půst.“ Přetížil jsem se, tak mi bylo ztíženo,“ dodává Abdulláh bin Amr. V jiné verzi téhož hadísu stojí: „Když jsem zestárl³⁶ přál jsem si přijmout ulehčení Posla Božího ﷺ.³⁷“
- Aiša vypráví hadís, kde stojí: „Byla u mne žena z kmene Benú Ased. Mezitím přišel Posel Boží ﷺ. Řekl: „Kdo je to?“ odpověděla jsem: „To je ta a ta, v noci nespí.“ Potom vzpomněla svou noční modlitbu. „Ach, držte se věcí, které zvládnete, Bohu se nezprotiví, dokud se nezprotiví vám. A nejdražší čin je pro Něj takový, který člověk koná stále,“ odvětil ﷺ.³⁸

Přetíženým se množí těžkosti života a hromadí se jim problémy a potřeby. Počet těch, které materiálně zabezpečují, jako je manželka a děti, se stává velkým. Jsou neschopni uspokojit všechny potřeby, neboť zamlada nezískali to, co je učiní nezávislymi ve stáří a slabosti. Dívají se na ty, kteří nepracují, jak se věnují byznysu, obchodu a službám a jak získali bohatství, které lze závidět. Sdružení nemá možnosti starat se o jejich potomci, když oni, jako nemajetní, opouštějí tento svět. Tehdy k nim přijde šejtán a vnese do jejich srdcí pocity smutku a lítosti kvůli nedbalosti vůči sobě, ženě a dětem. Takový čin může zničit jejich odměnu za vše dobré, co dlouho získávali. Tak mohou sami sobě ukřivdit. Možná opustí osvětovou činnost a zanechají v řadách sdružení velkou mezeru, kterou není možno zaplnit

³⁴ Text hadísu je podle Sahíh Ibn Hibbána. Zaznamenal ho též Tirmízí a říká, že je hasan-sahíh a gharíb.

Komentář hadísu je z Tuhfatu l-Ahwází

³⁵ Obecně přijatý

³⁶ shledal, že je pro něj těžké vykonat to, čím se zavázal. (Fethu l-báří)

³⁷ Obecně přijatý

³⁸ Obecně přijatý

jinými osobnostmi. Postup těchto lidí vyvolává pochyby u ostatních členů. Když se pochopí příčiny jejich úpadku, důvěra v ně se ztratí. Sdružení takovéto jevy nějaký čas neléčilo. Naopak je dokonce skutečně mohlo zapříčinit, neboť své aktivisty nadměrně zatěžovalo a neuvažovalo reálné možnosti a okolnosti.

Na druhou stranu jsou lidé, které ovládla nedbalost vůči sdružení. Jejich vykonávání závazků je omezeno na minimum, nebo zcela vyprchalo. Oni, s ohledem na výzvu k Boží víře, nemají žádný vliv na společnost, ani žádný vliv mezi lidmi.

6. Sdružení je prostředek a nikoli cíl

Často se stává, že jedinec má zápal pro výzvu k Boží víře, upřímnou vůli pro boj na cestě Boží, pro zakazování zla a nařizování dobra. Všechny tyto vlastnosti se mohou najít u určitých osobností již před svázáním se s určitým sdružením. Osoba posmutní, vidí-li, že v terénu vyzývá, nařizuje a zakazuje sama. Když najde stoupence, kteří rovněž cítí přání vyzývat k Boží víře, přidá se k určitému sdružení. Sdružení se pro ně stane nadějí a útěchou a naplno se začnou snažit realizovat společný cíl.

Avšak někteří členové po vstupu do sdružení jednají, jako by ono bylo cílem a nikoli prostředkem. Společnost nebo sdružení by mělo být přijato jako prostředek k mobilizaci, k aktivování se a účelnému působení. Tím se zvyšuje elán, aktivita a láska k uctívání. V kruhu sdružení osoba posiluje svůj ímán, učí se příkladnému jednání, čistí svou duši od všeho, co nemá hodnotu. To jsou pozitivní důsledky, kterých jedinec dosáhne společnou prací. Setkává se v rámci sdružení, každý den, ve víře, bohabojnosti a znalosti, stoupá stupeň po stupni.

To je správné chápání cílů sdružení. Jsou však i tací, kteří se s daným sdružením svazují a stávají se nedbalými vůči zadanému programu, myslí, že samým přistoupením ke sdružení již dosáhli konečného cíle. Opouštějí osvětový angažmán, uctívání, zanedbávají čištění duše, čímž způsobují zlo sobě i společnosti. Každý den jsou slabší a slabší, čím dál více upadají ve hřích a spouštějí se pod duchovní stupně, kterých již jednou dosáhli výchovnou profilací. Je nezbytné, že takoví pozorují pouze vlastní stav, by se měli bát Boha v jednání vůči sobě i sdružení. Nesmějí se vzdát faktorům, které jim znemožňují dosáhnout spokojenosti Pána a musejí splnit to, co splnit slíbili.

7. Krize potenciálu

Jedná-li se o okolnosti života, má většina členů sdružení problémy. Sdružení samo není příčinou těchto problémů, ale i vedle toho u něj jedinec hledá řešení. Nebere v potaz fakt, že jeho vazba se sdružením je v základě osvětového charakteru a nikoli vazbou jednotlivce a státu. Ví, že sdružení má omezené možnosti a že se nachází ve velkých rozpacích, střetává-li se s takovými požadavky, neboť nemá jak odpovědět na potřeby, ani v něj není možno hledat důvěru. Někteří jednotlivci to proto mohou posléze použít jako výmluvu pro svou nedůvěru a pro svou práci dle vlastních záměrů.

Sdružení se rovněž potýká s krizí materiálních i lidských potenciálů, tedy s krizí příslušných sil pro vyplnění mezer ve všech osvětových aktivitách. Úplná mezer v aktivitách znamená, že se sdružení horizontálně rozšiřuje, což mu zmnožuje potřeby i závazky. Tehdy je zavázáno, aby svým programem a výchovou zahrnulo každého jedince. To představuje odpovědnost, neboť zaplňování mezer kádry, jako např. odbornými a výchovnými, je velmi omezené. Někdy, kvůli zaplnění mezer, nuceno rozdělovat aktivity bez ohledu na schopnosti a vzdělání odpovědných osob. Nevzdělaný vychovatel, nebo vůdce některé aktivity, vypadá před národem velmi chudý informacemi a není odborně

připraven pro správné směřování a výchovu a to se na členech negativně promítá. Člověk se přirozeně podřizuje, nechává se vést, vychovává a následuje toho, který má větší znalost, lepší chování a větší schopnosti pro vedení a řešení problémů. Takto se zaplňuje duchovní prázdnota a oddaní stoupají na požadovanou úroveň. V opačném případě přicházejí nežádoucí výsledky, protože mezi jedinci upadá úroveň víry. Začnou podceňovat neodborné aktivisty a pociťovat, že sdružení si přeje, aby oni za každou cenu vynakládali svůj čas jen proto, aby k němu byli vázáni.

Takový styl jednání je příčinou dalšího následku – existující kádry v rámci sdružení, aby se zaplnila mezera, se zapovínavají prací mimo domény jejich užší specializace. Postaví se odpovídající člověk na neodpovídající místo. Jeho působení je bezúčelné a úsilím se plýtvá zbytečně. Pokud by se úsilí správně směřovalo, pokud by se rozdělily závazky, shodně se specializacemi a sklony, bylo by to mnohem užitečnější. Možnosti a zjištění by se rozšířila, výsledky takových úsilí by se používaly nejen v rámci sdružení, ale i mezi muslimy všeobecně.

8. Přílišné tajnůstkářství

Islám je Boží náboženství, se kterým je On spokojen pro všechny Svě služebníky. Nepřijme jiné náboženství kromě islámu:

وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

Kdo touží po jiném náboženství než po islámu , nebude to od něho přijato a v životě budoucím bude mezi těmi, kdož ztrátu utrpí.

(Álu 'Imrán:85)

Islám je vírou, kterou praktikují národy islámu. Pro islám se zasazují, brání ho a nepřejí ho vyměnit. I když je pozorovatelná nedbalost těchto národů vůči jeho praktikování, oni i vedle toho hájí sympatie, lásku a oddanost islámu. Pokud by našly tyto národy upřímné vůdce, na cestě boje a obrany víry, rychle by odpověděli a obětovali by své majetky i životy. Islám je vírou důležitosti. V islámu neexistují fakta, která by bylo hanba obeznámit, nebo k nim vyzývat, ať už se jedná o příkazy, či zákazy. Proto v islámu není třeba nic skrývat. Da'íja jedine cestou otevřenosti postupuje vůči praxi Posla ﷺ, i když některé okolnosti vyžadují skrývání, pak i přesto jsou velmi řídké. Proto, výzva lidí k Boží víře se zakládá na otevřenosti a kontaktu se všemi lidmi, řešení jejich problémů, neustálém soužití a poukázání dobrého vzoru aj. V chování zbožných a učených odráží se islám v praxi a činu. Takto se posiluje vazba lidí ke členům sdružení, kteří jsou pro ně prameny islámu. Aktivisté kvůli své neznalosti sedí v mešitách a vyučují je šar'atským znalostem. Znalost ožije jedine tehdy, bude-li šířena cestou ožívování naučných kroužků v mešitách (halka). Bůh se smiloval Omaru ibn Abdulazizovi, který napsal Abú Bakrovi bin Hazmovi: „Podívej se, co je z hadísů Posla ﷺ a zapiš to. Bojím se o naučné přednášky a bojím se neexistence učenců. Není přijato nic, kromě hadísu Posla. Necht' šířit znalost, ať ti, kteří neznají, sedí, dokud se nepoučí. A znalost nevyumizí, dokud nebude skrývána.“³⁹

Tajnůstkářství je vedlejší, je ospravedlnitelné za specifických okolností. Je udivující, že s dobou se přemýšlení vytrácí a tajnůstkářství začne převládat v konání i ve výzvě. Fakta o islámu se v očích mládeže přetvoří. Pomyslí si, že výzva k Boží víře vyžaduje šeptání si a neotevřenou řeč. A to je zcela opačné metodě Posla ﷺ a těch, kteří jej následují.

Ti, kteří se drží islámu a jsou s ním jakožto s vírou spokojeni, jakož i Bůh je s nimi spokojen, musí být hrdí. Lidstvo je bez islámu nešťastné. Pokud se od něj vzdálí, či se od

³⁹ Zaznamenal al-Bucháří jako mu'allak

něj odvrátí, zbloudí a zažije neštěstí. Proto každá teorie, zákon, princip a metoda, která se nebere z islámu, je příčinou pádu a zničení, bez ohledu na to, jak dlouho by trvaly tyto zbloudilé ideje.

Proč je potom tedy těžké, pro některé, představit si islám jako výzvu, systém chování a praxi? Islám je víra přirozené sklonnosti a jeho neštěstím je jeho skrývání před lidmi. Existují negativa, která doposud nebyla uvedena a jsou výsledkem přehánění v tajnůstkářství. Zde jsou některá z nich:

- a) Úloha sdružení v očích obyčejných lidí se stává nejasnou. Najdou-li se ti, kteří šíří pochyby a vymýšlejí si nepravdy, ať už se jedná o program, chování, vedení, nebo cíle určitého sdružení, budou tyto brzo přijaty kvůli neznalosti reálného obrázku o sdružení. Nejasnost neustále obkličuje sdružení. Lidé nemají důkaz, kterým by ho bránili, stejně jako ono samo nemůže se nijak a ničím bránit, kromě otevřeností a poznáním se se všemi. Izolované a zakuklené sdružení se ubránit nemůže.
- b) Přeháněné tajnůstkářství u některých probouzí pochyby a špatné myšlenky. Lidé si kladou otázky: „je-li tomu a tomu sdružení cílem výzva k Boží víře, ochrana a obrana islámu a náprava duchovního stavu lidí, co potom znamená toto skrývání a tajnůstkářství?“
- c) Skrývání vedení sdružení je taktéž jednou z negativit. Vůdcovství je dobrý vzor pro členy sdružení a vůbec pro ostatní lidi. Když se lidé seznámí s vůdci a uvidí u nich lásku k pravdě a upřímnost, vzroste důvěra, vznešenost, víra, také odpoví na potřeby. Tak mizí všechny lsti a tak se vkládají překážky nepřátelským ambicím, pochybám a pokřivení představ o sdružení.
- d) Výzva k Boží víře se zakládá na společné účasti a doručení islámu, na nesení následků a šíření víry shodně možnostem, které Bůh dal. Toto úsilí musí být tělem i majetkem a bude realizováno jedině tehdy, když bude výzva veřejná a bude známo, kdo jsou vůdci. Teprve tehdy se ve vizích lidí vytváří úplný a jasný obraz o sdružení. Je třeba podotknout, že islám je Boží víra a nikoli něčí soukromé vlastnictví. Ani jedna organizace, ani společenství nad touto vírou nedrží ani nejmenší monopol. Islám není privilegiem, které dědí určité elity, či klér. Ochrana a obrana islámu jsou povinností každého muslima. Pokud se tato fakta podloží, lidé se začnou společně zúčastňovat šíření islámské výzvy, což bez pochyb zmenšuje těžkosti a nápor. Sdružení tehdy není v terénu samo, ani samo nenese výdaje osvěty svými omezenými materiálními a kádrovými možnostmi. Sdružení se nebude krajně držet v tajnosti, aniž by se neobjevily pochyby o věcech, pro které není škodou, když budou veřejně přístupné a známé. Ti, kteří působí vevnitř sdružení, nebudou postupovat jako pracovníci státních služeb, z materiálních pobídek, postupují ve státních institucích. Islámský aktivista musí vůči sdružení jednat na principech výzvy k Boží víře.
- e) Představení sdružení v jeho pravém světle je jedním z nejdůležitějších faktorů, které mu získají náklonnost lidí, utuží vazby lásky, přízně a solidarity. Tím se zvětšuje důvěra a veškerá obvinění a spekulace kvůli přílišnému tajnůstkářství ztrácejí význam.
- f) Jsou okolnosti, kdy je potřeba, aby jeho sympatizanti zaujali konkrétní stanoviska v pohledu ochrany a obrany islámu. Nebudou se

zajímat, dokud budou mít důvěru ve vůdce. Široké masy nemohou poznat vůdce sdružení při specifických okolnostech, jako jsou krize. Proto je nevyhnutelné, aby prošel určitý čas, kdy se sdružení musí sžít s masami. Tento úsek musí být dostatečný pro vzájemné poznání se a získání důvěry ve správnost sdružení, aby lidé odpověděli a poskytli svou podporu, když by si přálo veřejně podpořit určitá stanoviska. Toho není možno dosáhnout cestou tajnůstkářství. Není nutno zanedbat význam sympatizantů sdružení a obracet se k nim výhradně při nesnázích. Sympatizanti také ztratí na výchově a probouzení vědomí a stanou se oběťmi importovaných idejí, nespravedlnosti, která mezi nimi dominuje, neznalosti a propagandy informačních prostředků, které pokrývají skutečná fakta.

- g) Přehánění v tajnůstkářství často navádí jedince také často navádí na neproaktování islámského zevnějšku v oděvu a vzhledu, aby nebyli umístěni do určitých skupin. Takoví se bojí cizích poznámek o jejich příslušnosti k určitému sdružení, nebo organizaci. Duchovní porážka je nutí vykonat mnohé prohřešky proti šar'í'i. To je vítězství nepřátel islámu, kteří svou tendenční propagandou proti da'íjům a všem těm, kteří svým vzhledem vyjadřují svou příslušnost k islámu, si přejí uhasit jakoukoli podobu veřejného praktikování islámu. Muslim podle nich nesmí nosit muslimský oděv, mít vzhled muslima, muslimka se nesmí obléci podle předpisů islámu. Lidé ve svém životě, podle přání nepřátel islámu, musejí být co nejvzdálenější od praktikování islámu a vzhledem se musejí co nejvíce přiblížit obyvatelům západu, kteří se za každou cenu snaží pokřivit a zničit islámskou osobnost a hrdost. Není ani nejmenší pochyby v tom, že ústupky zevnějšku jsou příčinou ústupků vnitřních.

Hrdost na islám a negace tendenčních výzev nutně vyžadují, aby se ti, kteří se drží islámu, odlišovali ve vzhledu, oděvu, pouštění brady, zahalení žen, ukončení džáhilíjských zvyků u sebe doma aj. To je z podob praktického oponování nepřátelům islámu. Všechna ničemná tvrzení tehdy ztroskotají a v muslimské společnosti převládne islámské obyčej ve formě i ve vnějšku. Někteří příslušníci islámských sdružení jsou oddálení a skrytí. Napodobováním nevěřících ve vnějším vzhledu zapříčiní to, že ti, kteří se doposud přidržují nařízení o vzhledu muslimů, se stanou ve společnosti výjimkou. Proto budou vystaveni posměchu, opovržení a provokacím. To je velmi vážné a je potřeba obrátit pozornost na tyto negativní důsledky, aby mohli prošetřit své jednání a znali způsob odporování nepravdě. Vítězství pravdy není dosaženo ústupky a popouštěním, dokonce ani „o chlup“, nýbrž hrdým praktikováním islámu a protivením se lži. Hřích není potřeba učinit prostředkem realizace pokornosti.

9. Cíle a možnosti

Provází-li jedince Boží vedení v realizaci cílů, které pro sebe načrtnul, má pro něj smysl, aby si před sebe postavil cíl, který odpovídá možnostem a potenciálům, kterými disponuje. Určí pro sebe čas a vytvoří plán, který mu pomůže přiměřeně využívat prostředky. Sebere veškerý svůj potenciál a vše precizně rozdělí a navíc bude žádat pomoc Vznešeného Alláha a spolehne se na Něj.

Takovým postupem se usilující vůči prostředkům nechová jako fantasta, neboť nezapomíná na potenciál a nezadá si cíle, které plývají jeho časem a úsilím. Některá sdružení, z dobrého záměru a přání splnit velké cíle, postupují chybně. Někdy se dívají příliš daleko dopředu a před sebou nevidí skromné prostředky, kterými disponují. Tímto způsobem sdružení nezískává výsledky vynaloženého času, úsilí a materiálních prostředků, ani neuskutečňují chtěný cíl. Bylo by lepší, aby se uskutečnění cíle rozdělilo do několika etap. Své kroky musí budovat na zkušenostech, kterými projdou, ale bez opakování starých chyb. Přání uskutečnit dobro nesmí sdružení učinit zbrklým a lehkovážným. To mu zcela jistě nepřinese užitek.

10. Politický angažmán

Politika (ar. Sijása, kořen s-j(w)-s⁴⁰) je ochrana užtku lidí a úsilí o jejich zájem skrze nastolení pořádku a blahobytu. Termín „politika“ v tomto kontextu používá i Zákonodárce. Ve věrohodném hadíse od Abú Hurejry se vypráví, že Posel ﷺ řekl: „*Synūm Izraele vládli (tasúsahum) proroci. Pokud by zemřel prorok, nastoupil by na jeho místo jiný. Po mně již nebude proroků, ale budou nástupcové (chalífové) a bude jich mnoho.*“ Zeptali se: „A co nám nařizuješ?“ „*Dejte přísahu jednomu po druhém.*“⁴¹ V hadísu je náznak, že ti, kteří budou vést lidi po Prorokovi ﷺ, se budou nazývat chalífové. Od Asmy bint Abí Bekr se traduje, že řekla: „*Oženil se se mnou az-Zubejr a neměl ani majetku, ani otroků, ani cokoli jiného, kromě jednoho koně. Krmila jsem jeho koně, zajistila jsem jeho živobytí a starala se o něj(asúsahu).*“⁴² V hadíse Džábira ibn Abdulláha stojí, že jeden člověk přišel k Poslu ﷺ a řekl mu: „*Mám otrokyni, která nám slouží a stará se o nás (sijásituná). Přicházím k ní, ale nechci, aby otěhotněla.*“ Řekl Posel: „*Pokud chceš, přeruš pohlavní styk před ejakulací a jí přijde to, co je určeno.*“⁴³

To je význam politiky, kterou vzpomíná Zákonodárce a je známá v islámském právu jako „šarí'atská politika“. Tedy taková, která je v rámci šarí'atských norem, aby bylo jasně označeno, že jsou i takové politiky, které nejsou založené na principech islámu, nýbrž na tužbách, lsti a spiknutí. Politika s tímto významem v šarí'e neexistuje. Potvrzuje dnes mnoho opakované heslo „není víry v politice ani politiky ve víře.“ To znamená, že politika, kterou se zabývají dnešní vládcové, je daleko od víry, protože v sobě neobsahuje ani spravedlnost, ani lásku k pravdě, ani nectí práva ummy. Ve víře neexistuje takováto politika, protože víra nevyzývá ke spletkářství, lsti, klamu, křivdě a následování tužby. Islám vyzývá k politice, která je čista všeho výše uvedeného. Podle toho, politika s prvním významem (úsilí o zájem lidu, skrze zavedení pořádku a blahobytu) je dílem víry, neboť proroci, mír s nimi, jak je uvedeno v předešlém hadíse, usilovali o tyto zájmy. Proroci jsou dostavujícími víry a zároveň i zákona od Boha.

„Politika“ s jazykovým významem se uvádí i v „al-Kámúsu“: „sesestu r-ra'íja, amertuhá we nehajtuhá, tzn. Vládl jsem podřízeným, nařizoval jsem a zakazoval jsem.“

V arabštině je slovo „politika“ klamoucí. Zákonodárce její použití omezil pouze na zavedení pořádku a blahobytu. Ostatní její používání všeobecně, ať už se jedná o zavedení pořádku, nebo šíření nepořádku.

Z toho je jasně vidět, že politický zájem ve významu tom, který si přeje Zákonodárce, je druhem uctívání, kterým se služebník přibližuje svému Pánu. Ti, kteří si přejí učinit z politiky vlastní monopol, náležejí skupině, která zastává oddělení víry od státu. Jejich konečným cílem je ovládat lidi cestou vyvolávání tužeb materiálního charakteru. Víru si

⁴⁰ arabština stejně jako ostatní semitské jazyky používá v gramatice systém trojkonsonantních slovních kořenů.

⁴¹ obecně přijímaný

⁴² podle Ahmeda

⁴³ podle Ahmeda

přejí zbavit jejích práv na dominanci v životě. Tím zakrývají odpovědnost za své chyby a nadále drží primát moci.

Zde chápeme, že politický zájem, v souladu s cíly šarí'e a zájmy lidí je v islámu podložen a že je druhem uctívání. Ti, kteří tohle popírají, upadli do spárů antiislámské propagandy, která si přeje pokřivit premisy islámu. Kvůli neznalosti o islámu se tito účastní vzdalování a oddělování víry od domény politiky. Islám podle nich nemusí překračovat zdi mešit, zatímco jiní budou soudit, dominovat a vládnout. To je neštěstí, ve kterém se dnes nacházíme. Lichva, nespravedlnost, mýto, korupce, šíření rozvratu, rušení šarí'atských trestů, neexistence obecného bezpečí, dominance neschopných, odhalování se, nedovolené míšení pohlaví a všechna další neštěstí se rozšířila v muslimských společnostech pouze kvůli odnímání práva víry na dominanci a superioritu ve všech doménách života.

Politický angažmán jedince, nebo sdružení na základě šarí'e nemusí narušovat další aktivity. Politika označuje napravení a reformu cestou účasti ve státním aparátu. To není možné, pokud sdružení nezíská aparát, kterým může dosáhnout změn. Protože úsilí, kterého je vynakládáno, není znatelné a zdržuje od jiných, důležitějších povinností. Když sdružení sezná, že nemůže ovlivňovat, neboť mu stát určil nedůležitý resort, tehdy je důležité bedlivě zvážit budoucí kroky. Změna za každou cenu, v rámci omezených možností a sil, bude na úkor důležitějších povinností, jako je výchova a naučná nadstavba. Takovým politickým angažmánem sdružení neuskutečňuje kýžený cíl, ani se nestará o vnitřní výstavbu, výchovu a své členy. Každé sdružení potřebuje mít politickou účast, která mu zajistí záštitu členů a ustanovení. Musí, dle svých možností a správného zaměření, mít vliv na politická rozhodnutí, ve kterých převládá získávání užitku a odvrácení škody. Sdružení bude neustále radit moci, ukazovat na užitek a obecné zájmy lidu.

Přehánění v politickém angažmánu, před vyvrácením a profilací adekvátního potenciálu, který vyplní mezery vevnitř i zvenčí společnosti, je podobou zbrklosti a sklízení nedozrálých plodů. Sdružení s takovým angažmánem se vrhá na scesti, kouskuje své úsilí a otevírá dveře působení, které není možno důsledně vykonat. Stát možná nabízí pro sdružení příležitost, aby se politicky angažovalo, aby vůdce a jednotlivce zaměstnal, avšak zároveň, s ohledem na svou velikost, si je vědom, že sdružení svým angažmánem ničeho nedosáhne. Opravdu, stát chce sdružení odvrátit od priorit správné výstavby pořádků, které by v budoucnosti přinesli užitek a dobro celé ummeh.

11. Kvalita má přednost před kvantitou

Sdružení a společnosti nejsou dokonalé, nemají-li širokou členskou základnu a sympatizanty, protože s mnohými z nich nelze počítat. Důležitost jedince ve společnosti se odráží v jeho znalosti, sklonech, potenciálu, idejích, výchově a zkušenostech, kterými tento může být přínosem a pomocí, stejně jako v zaplňování mezer a nedostatků ve společnosti, budování osobnosti mládeže a převzetí povinnosti veřejné výzvy k víře. Musejí fundovaně představit výzvu k islámu na sympóziích, politických debatách a vědeckých sporech. Budou bránit islám tím, že vynesou jeho přednosti a rozbijí pochyby o něm. Toho je s omezeným počtem jedinců nemožno dosáhnout. Člověk má omezené schopnosti a věda a poznání se dnes rozšířily a rozvětvily. Islám je Boží vírou, zahrnující všechny aspekty života. Existuje-li někde nedostatek, pak vybízí lidi, kteří doposud zcela nepochopili předpisy islámu, nebo respektive těch, kterých vůle nepřesáhla, aby sledovali nové věci a nově nastalé události.

Sdružení se musí snažit, aby zabezpečilo odborné kádry ve všech doménách a aktivitách. Jedině tak mohou sledovat soudobé události a ukázat, že islám je úplná víra, která je schopná řešit každou těžkost, která lidi postihne. Tím se vyzdvihne fakt, že islám je víra

každé doby a místa. Tím se opovrhne sekularistikou kampaní, která islám a lidi k němu vyzývající obviňuje z neschopnosti řešit problémy lidstva v éře produkce a technologie. Zde je důležité připomenout, že zmenšení odborného kádru v rámci sdružení je příčinou negativ, která jsme ještě nepřipoměli. Správné vedení sdružení dbá na správné plánování a rozhodné myšlení. A toho nelze dosáhnout bez přítomnosti učených a zkušených. Při zmenšení počtu odborných kádru, kvůli nezralosti myšlení a slabému plánování, může společnost ustrnout a upadnout do mnoha chyb. Je třeba vědět, že jednotlivé kroky sdružení musí být v souladu s požadavky šari'yy. to znamená, že všechny názory, se kterými se přistupuje k práci, musejí procházet oceněním podloženosti v šari'i. Proto je nevyhnutelně nutné mít znalost o tom, co Bůh a Posel Jeho ﷺ požadují. Poznání dobra cestou učených, jedná-li se o znalost šari'atskou nebo světskou, vedle poznání užitku a škody a dávání přednosti menší škodě před větší, jsou premisy na kterých stavějí všechna pravidla. Pokud sdružení nemá dostatek odborných kádru, kteří jsou schopni vyjádřit svůj názor na základě širokého šari'atského poznání, není ochráněno před pádem do hlubokých omylů. To se stává následkem nejasné vize o nově se objevivších problémech, neznalosti šari'atských předpisů, pádem před výzvami a demagogickými proklamacemi jedinců známých svou vychytralostí a prosazováním svých osobností. I když se to často stává z dobrých úmyslů, samo o sobě, v těchto šari'atských otázkách nejsou dovoleny.

12. Nejasnost

Člověk se od přírody nesnaží a neobětuje, kromě jde-li o jasný cíl. On dříve nebo později v tomto cíli vidí realizaci zpětného užitku. Jeho úsilí bez takovýchto záměrů se považuje za bezcílnou hru a neoprávněné mrhání časem a úsilím. Duševní motivy jsou hybatelem činů a toho si musí být sdružení vědomo. Musí pracovat na objasnění důležitosti daného cíle, ať už po etapách, nebo naráz. Tak zůstanou motivy v duších silné a zájem pracovat se odrazí v zápalu a aktivitě. Znak oddanosti, vycházející z vůle pracovat a lásky vůči sdružení, nebudou jen setrvačné. Každý jedinec musí být oddán, v dobrém i ve zlém. To je znak elánu a velkodušnosti, kterými je přáno Boží Tváře a onoho světa.

Pokud někteří nevykonávají své závazky, nebo je vykonávají podle své momentální nálady, je to výsledkem nejasné vize o cílech společnosti. Nejasnost může být omluvou pro nedbalost a následkem tohoto jevu je přílišné tajnůstkářství, o čemž jsme již výše hovořili. Od něj může ochořet celé sdružení, takže před jeho členy některé základní věci zůstanou utajeny.